Il maun public ha sustegnì la cultura l'onn 2016 cun totalmain 3,04 milliardas francs, quai che correspunda ad 1,8 pertschient da las expensas totalas da las collectivitads publicas.

Ina chasada svizra ha spendì l'onn 2016 per mais en media 354 francs per cultura e meds da massa.

Passa 70 % da la populaziun svizra han visità l'onn 2014 almain in museum, in concert u in monument.

64 % da la populaziun svizra èn stads culturalmain activs en lur temp liber l'onn 2014.

L'onn 2018 han ils kinos svizzers mussà 2'073 films differents, tranter quels 330 films svizzers. L'entrada da kino ha custà en media 15.22 francs.

L'onn 2017 devi en Svizra 1'111 museums che han registrà totalmain 13,5 milliuns entradas.

En Svizra datti dudesch lieus protegids sco patrimoni mundial da l'UNESCO.

Ils 29 teaters svizzers ils pli gronds han mussà durant la stagiun 2017/2018 var 7'000 represchentaziuns e retschavì var 1,5 milliuns aspectaturas ed aspectaturs.

804 bibliotecas svizras han mess a disposiziun a lur 1,4 milliuns utilisadras ed utilisaders l'onn 2017 var 85 milliuns documents fisics.

L'economia culturala svizra ha purschì lavur l'onn 2013 a passa 275'000 persunas en var 71'000 interpresas ed ella ha creà ina valur agiuntada da radund 22 milliardas francs ed ina svieuta totala da stgars 69 milliardas francs.

La visita dad attracziuns istoricas e culturalas è l'activitad preferida dals turists en las citads svizras (39 % da tut ils turists).

Taschenstatistik Kultur in der Schweiz

Statistique de poche de la culture en Suisse

Statistica tascabile della cultura in Svizzera

Survista statistica da la cultura en Svizra

2019

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Bundesamt für Kultur BAK
Office fédéral de la culture OFC
Ufficio federale della cultura UFC
Uffizi federal da cultura UFC

Bundesamt für Statistik BFS
Office fédéral de la statistique OFS
Ufficio federale di statistica UST
Uffizi federal da statistica UST

Finanziaziun da la cultura
8 Finanziaziun da la cultura tras il maun public
14 Expensas culturalas da las chasadas privatas
16 Finanziaziun da la cultura tras fundaziuns

Activitads culturalas
20 Activitads culturalas da la populaziun svizra
26 Motivs ed obstachels per la visita d'instituziuns culturalas
28 Engaschament voluntar en societads ed organisaziuns
30 Far e tadlar musica
32 Instrucziun da musica a las scolas da musica

Offerta e diever da la cultura
36 Film e kino
42 Museums
48 Museum naziunal svizzer
50 Archeologia e patrimoni cultural
52 Lieus degns da protecziun
54 Patrimoni cultural da l'UNESCO
56 Teater, saut ed opera
58 Musica e concerts
62 Bibliotecas, cudeschs e medias stampadas
68 Biblioteca naziunala svizra

Economia culturala
72 Economia culturala e creativa svizra
78 Crowdfunding en l'economia culturala e creativa
80 Industria svizra da gieus digitals

Survista statistica da la cultura en Svizra

2019

«Svizzera 240: House Tour», Pavigliun svizzer,
Biennale di Venezia 2018 (Architettura)

L'Uffizi federal da cultura ha l'incumbensa da mandatar, ramassar e render accessiblas retschertgas ed enquistas davart la politica culturala e l'economia culturala. Cun questa finamira edin nus tranter auter nossa «Survista statistica da la cultura en Svizra» che vegn publitgada dal 2019 già per la sisavla giada. Questa broschura metta a disposiziun en furma concisa ed en tuttas quatter linguas naziunalas infurmaziuns statisticas davart la cultura en Svizra. Ella ha interessà la politica, la populaziun, las medias e noss partenaris politics entaifer ed ordaifer la Svizra.

Statisticas culturalas èn la basa per discussiuns politicas e demussan l'importanza sociala ed economica da la cultura. Ellas dattan invista en la situaziun da la cultura e mussan ses svilups. Uschia è er questa broschura sa sviluppada. Dapi l'emprima ediziun hai dà diversas novaziuns: En collavuraziun cun l'Uffizi federal da statistica èn vegnidas integradas novas datas davart las praticas culturalas da la populaziun ed ina nova statistica dals museums svizzers. En il rom d'ina incumbensa a la Scola auta da Lucerna èn vegnidas publitgadas per l'emprima giada infurmaziuns davart il crowdfunding en il champ cultural. Grazia a partenanzas cun instituziuns ed organisaziuns naziunalas èn vegnidas agiuntadas infurmaziuns statisticas davart las fundaziuns, las scolas da musica, ils gieus digitals, la Biblioteca naziunala ed il Museum naziunal.

Nus essan persvas che las statisticas culturalas contribueschan al schlargiament dal savair e da las cumpetenzas en la politica culturala. Perquai engraziain nus a l'Uffizi federal da statistica, als chantuns ed a las vischnancas tant sco a numeruras organisaziuns partenarias sco fundaziuns ed associaziuns che s'engaschan cun nus per consolidar las statisticas culturalas svizras.

Nus As giavischain ina lectura instructiva!
Isabelle Chassot, Directura

En in mund adina pli cumplex, influenzà profundamain da «big data» e «fake news», daventan infurmaziuns e statisticas vardaivlas e fidablas adina pli preziusas. Ellas èn elements impurtants per illustrar e valitar la situaziun actuala tant sco per decisiuns e strategias che vegnan a modellar il futur.

Las statisticas han ina rolla essenziala er en il champ cultural. L'Uffizi federal da statistica metta a disposiziun ina paletta multifara da statisticas culturalas d'auta qualitad. Ellas descrivan la situaziun da singuls secturs culturals sco film e kino, bibliotecas, museums e danovamain nov era monuments. Ma ellas porschan er cifras ed infurmaziuns pertutgant aspects transversals sco la finanziaziun da la cultura (tras il maun public e las chasadas privatas) ubain l'aspect adina pli essenzial da las activitads culturalas e la participaziun da la populaziun a la vita culturala.

Questa sisavla ediziun da la Survista statistica è il fritg da la buna collavuraziun pertutgant las statisticas culturalas che sa sviluppa dapi intgins onns tranter ils dus uffizis participads. Las reglas da l'independenza da la statistica publica e las diversas rollas dals dus uffizis – documentar fatgs cun datas per l'ina ed interpretar ils fatgs per far politica culturala per l'autra – vegnan respectadas strictamain en questa broschura. En quest senn vegnan purschidas a medem temp datas relevantas e valitaziuns interessantas davart la vita culturala en Svizra.

Nus As giavischain novas e fascinantas scuvertas statisticas!
Georges-Simon Ulrich, Directur

Finanziaziun da la cultura

Installaziun da l'exposiziun «Hans Danuser. Dunkelkammern der Fotografie», Museum d'art dal Grischun, Cuira

Finanziaziun da la cultura tras il maun public

La statistica davart la finanziaziun da la cultura tras il maun public mussa cun tge contribuziuns che la Confederaziun, ils chantuns e las citads e vischnancas finanzieschan la cultura en Svizra. La statistica davart la finanziaziun da la cultura vegn stabilida da l'Uffizi federal da statistica sa basond sin datas da l'Administraziun federala da finanzas. Tenor questa basa statistica sa cumponan las expensas per la cultura da las categorias suandantas: promoziun generala da la cultura, concerts e teater, museums ed art figurativ, bibliotecas, patrimoni cultural e monuments istorics, film e kino, medias da massa, perscrutaziun davart medias e cultura.

L'onn 2016 han la Confederaziun, ils chantuns e las citads e vischnancas finanzià ensemen la cultura cun radund 3'044 milliuns francs. Quai correspunda a var 1,8 pertschient da las expensas totalas da las collectivitads publicas ed a var 0,46 pertschient dal product naziunal brut. Tenor il princip da subsidiaritad han las citads e vischnancas purtà var 51,1 pertschient da las expensas, ils chantuns var 38,4 pertschient e la Confederaziun var 10,5 pertschient. Per abitanta ed abitant han las citads e vischnancas impundì var 186 francs per la cultura, ils chantuns var 140 francs e la Confederaziun var 38 francs. Ensemen han las instanzas dal maun public damai investì il 2016 per la cultura 363 francs per abitanta ed abitant, entant che per exempel las expensas statalas per la furmaziun han importà 4'440 francs per abitanta ed abitant, per il traffic e la telecommunicaziun 1'991 francs e per la sanadad 1'755 francs.

Funtauna: Uffizi federal da statistica, www.bfs.admin.ch; Administraziun federala da finanzas per las expensas statalas per furmaziun, traffic e sanadad

Finanziaziun da la cultura tras il maun public tenor ils nivels statals[1]
2016

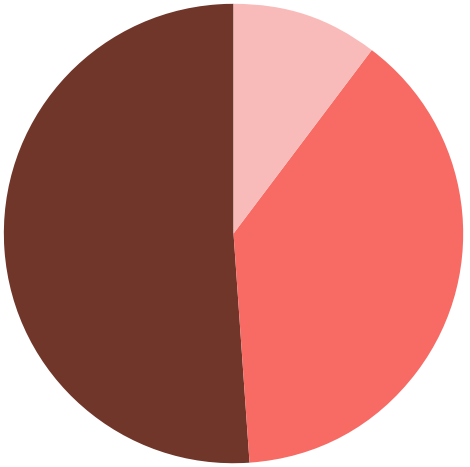

	en milliuns francs	en %	en francs per abitanta ed abitant
Confederaziun	319,7	10,5	38
Chantuns[2]	1'168,5	38,4	140
Vischnancas	1'555,4	51,1	186
Total	3'043,6	100,0	363

1 Senza ils transfers finanzials tranter ils nivels statals. Las domenas sport, temp liber e baselgia na vegnan betg resguardadas.
2 Las contribuziuns da las lottarias èn inclusas en las expensas dals chantuns. Ellas han importà dal 2016 totalmain var 258 milliuns francs. (Swisslos, Loterie romande)

Funtauna: Uffizi federal da statistica

Finanziaziun da la cultura tras il maun public svilup tenor nivels statals 2009–2016[1]

en milliuns francs

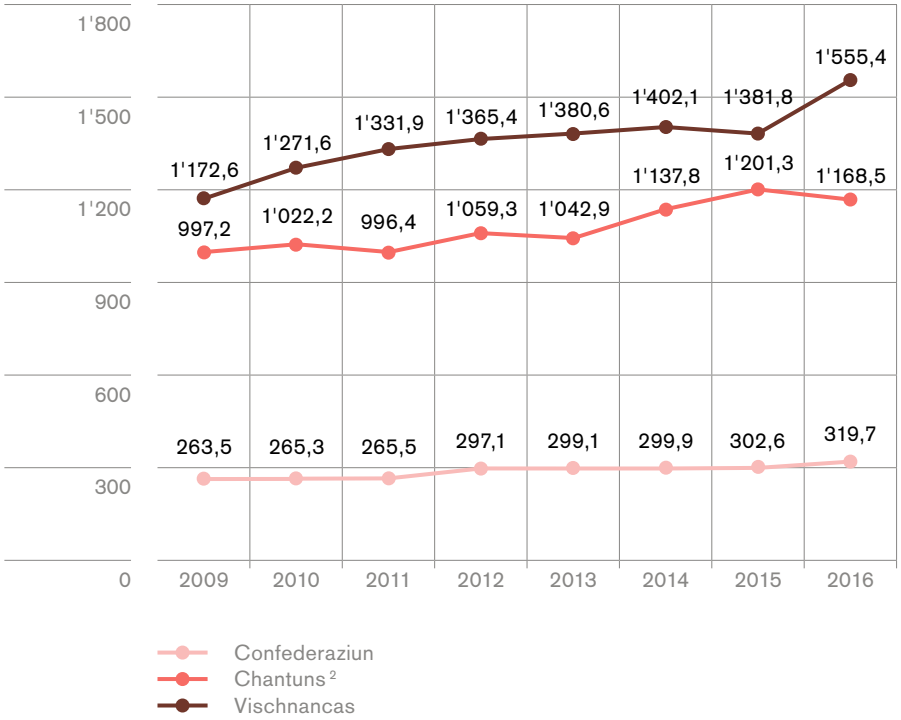

1 Senza ils transfers finanzials tranter ils nivels statals.
2 Las contribuziuns da las lottarias èn inclusas en las expensas dals chantuns.

Funtauna: Uffizi federal da statistica

Finanziaziun da la cultura tras il maun public tenor domenas da la cultura e nivels statals 2016

en milliuns francs	Total
Promoziun generala da la cultura	834,8
Concerts e teater	752,3
Museums ed art figurativ	601,0
Bibliotecas	376,8
Patrimoni cultural e monuments istorics	265,7
Medias da massa	140,5
Film e kino	70,5
Perscrutaziun davart medias e cultura	2,1

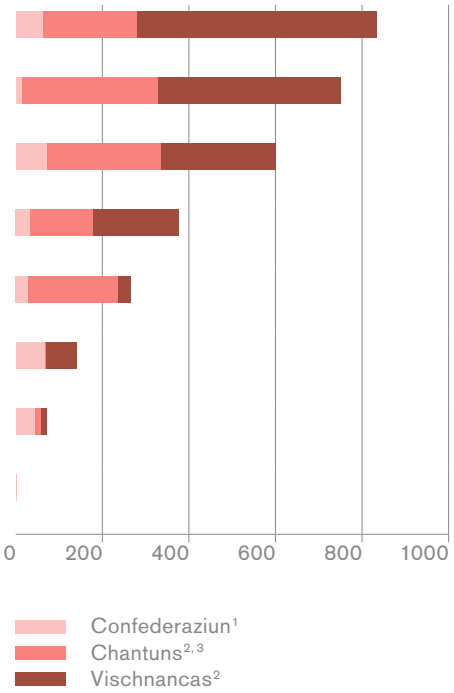

Concerts e teater: gestiun, mantegniment u sustegn da concerts e teater; promoziun da musica, saut, teater, musicals ed operas.
Promoziun generala da la cultura: promoziun interdisciplinara e generala da la cultura; promoziun d'occurrenzas culturalas; contribuziuns che na pon betg vegnir attribuidas a las ulteriuras categorias.
Museums ed art figurativ: administraziun, gestiun, mantegniment u sustegn da divers museums (incl. museums al liber), galarias d'art (sculptura, pictura, fotografia), salas d'exposiziun, etc.; promoziun d'artistas e d'artists figurativs.
Bibliotecas: administraziun, gestiun, mantegniment u sustegn da bibliotecas; promoziun e sustegn da societads da lectura.
Patrimoni cultural e monuments istorics: administraziun, gestiun, mantegniment u sustegn da construcziuns e lieus istorics, protegids u archeologics.
Medias da massa: promoziun da material cultural per la distribuziun en la televisiun, sur il radio u en l'internet; promoziun d'auturas e d'auturs; ediziun da cudeschs e gasettas, messas da cudeschs e produczions multimedia.
Film e kino: promoziun da la produczion e distribuziun da films; sustegn da festivals da film.
Perscrutaziun davart medias e cultura: administraziun, gestiun u sustegn da la perscrutaziun applitgada en la domena da la cultura e da las medias (medias, radiodiffusiun, archivaziun).

1 Senza transfers finanzials tranter chantuns e vischnancas.
2 Senza transfers finanzials tranter la Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas.
3 Las contribuziuns da las lottarias èn inclusas en las expensas dals chantuns.

Funtaunas: Uffizi federal da statistica (cifras), Cumissiun svizra per la preschentaziun da la contabilitad publica (categorias e definiziuns)

Expensas culturalas dals chantuns e lur vischnancas[1] inclusiv contribuziuns da las lottarias[2] 2016

	Total en milli francs	Contribuziuns da las lottarias[2]
ZH	659'601	4,1 %
GE	411'069	3,9 %
VD	268'359	7,9 %
BE	240'853	13,2 %
BS	199'009	3,2 %
AG	107'181	15,8 %
TI	105'749	12,8 %
SG	103'404	18,6 %
VS	97'145	14,5 %
LU	96'722	12,4 %
FR	72'894	12,5 %
NE	66'292	15,4 %
GR	59'886	14 %
BL	59'844	10 %
SO	50'367	21,9 %
TG	45'589	27,3 %
ZG	40'211	10,1 %
JU	21'968	20,2 %
SH	17'963	11,8 %
SZ	17'657	28,5 %
AR	10'623	17,1 %
NW	6871	24,3 %
UR	5663	14,3 %
GL	5373	27,7 %
OW	5153	16,7 %
AI	1819	3,9 %

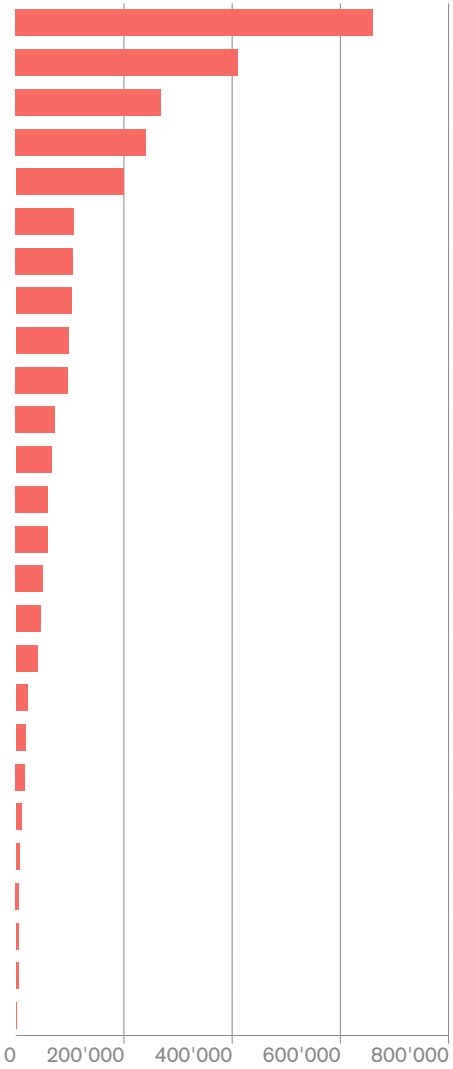

1 Perspectiva d'expensas: Las expensas cuntegnan transfers finanzials da la Confederaziun e d'auters chantuns. Ils transfers finanzials tranter ils chantuns e las vischnancas e tranter las vischnancas èn vegnids eliminads. Il total consolidà da tut ils chantuns e da tut las vischnancas (perspectiva da finanziaziun) na correspunda betg al total da tut las expensas culturalas en questa tabella (perspectiva d'expensas).

Expensas culturalas dals chantuns e lur vischnancas[1] per abitant/a inclusiv contribuziuns da las lottarias[2] 2016

	Total en francs	Differenza 2008–2016
BS	1'034	212
GE	844	156
ZH	447	141
NE	372	40
VD	344	87
ZG	327	83
GR	304	17
JU	301	113
TI	299	60
VS	288	–17
LU	241	–5
BE	236	26
FR	235	–9
SH	223	–8
BL	210	–5
SG	206	–8
AR	194	57
SO	188	6
TG	169	–8
AG	163	27
NW	162	63
UR	157	59
OW	138	3
GL	134	28
SZ	114	33
AI	114	15

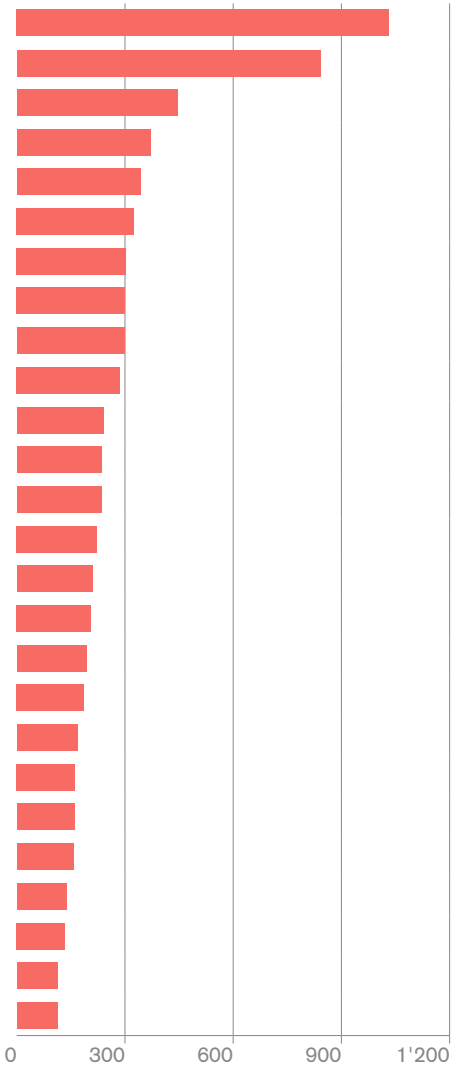

2 En tscherts chantuns na figureschan las contribuziuns da las lottarias betg en ils quints statals. Per motivs da cumparabilitad vegnan ellas resguardadas en la statistica federala da finanzas. Las contribuziuns da las lottarias vegnan calculadas tenor las contribuziuns attribuidas, publitgadas online da las lottarias.

Funtauna: Uffizi federal da statistica (datas), Uffizi federal da cultura (calculaziun)

Expensas culturalas da las chasadas privatas

Sper la statistica davart las expensas culturalas dal maun public vegnan er eruidas las expensas culturalas da las chasadas privatas.

Las expensas totalas d'ina chasada privata èn muntadas dal 2016 a 8'797 francs per mais en media. Da quel import èn vegnids sbursads per exempel 1'476 francs per abitar ed energia, 1'153 francs per taglias, 770 francs per il traffic public e privat, 626 francs per l'assicuranza da basa tar ina cassa da malsauns e 210 francs per vestgadira e stgarpas.

Las expensas culturalas d'ina chasada èn muntadas dal 2016 a 354 francs per mais en media. Quai correspunda ad ina quota da var 6,7 pertschient da las expensas totalas da consum d'ina chasada privata. La grafica sin la proxima pagina mussa ils detagls da quest import. I resulta che passa 80 pertschient da las expensas mensilas da las chasadas per la cultura vegnan impundidas per meds da massa (access a l'internet, medias stampadas, abunaments, taxas da recepziun, apparaturas da reproducziun e recepziun, etc.).

Las expensas culturalas totalas da tut las chasadas privatas en Svizra han importà dal 2016 15,5 milliardas francs, damai passa tschintg giadas dapli che la finanziaziun da la cultura tras il maun public.

Funtauna: Uffizi federal da statistica, www.bfs.admin.ch

Expensas culturalas d'ina chasada privata per mais en media[1] 2016

en francs

Total	354
Cuntegns e servetschs	303
Access a l'internet[2]	164
Cuntegns e servetschs audiovisuals[3]	54
Cuntegns stampads[4]	45
Teater e concerts	16
Curs da musica e da saut	11
Museums, bibliotecas, etc.	6
Ulteriurs servetschs	4
Contribuziuns a societads culturalas	2
Apparaturas e rauba	51
Apparaturas da reproducziun e recepziun[5]	31
Rauba per activitads culturalas[6]	17
Reparaturas	*
Ovras d'art	*

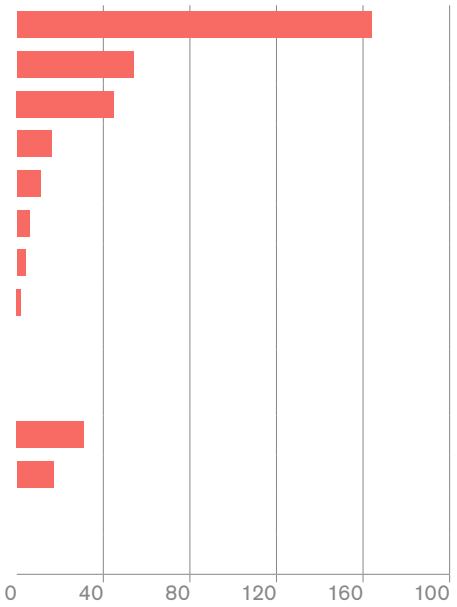

1 Questas cifras derivan d'ina calculaziun a basa da provas ed èn ina stimaziun. Duas cifras u travs divergentas na signifitgeschan betg automaticamain che la differenza è statisticamain relevanta. Per facilitar la lectura da las graficas na vegnan betg inditgads ils intervals da confidenza. Els èn publitgads sin il portal da l'UST.
2 Incl. abunaments mobils e cumbinads
3 Questa categoria cuntegna expensas per film, video, kino, musica, documents sonors, abunaments e taxas da recepziun per radio e televisiun.
4 Questa categoria cuntegna expensas per gasettas, revistas, cudeschs, broschuras.
5 Questa categoria cuntegna computers, modems, televisurs, apparaturas da videos, radios, apparaturas dad audio.
6 Questa categoria cuntegna apparats da fotografar e filmar incl. accessoris, instruments da musica, material per scriver e picturar.
* Infurmaziuns insuffizientas.

Funtauna: Uffizi federal da statistica

Finanziaziun da la cultura tras fundaziuns

La promoziun da la cultura tras privats è fitg impurtanta per la vita culturala en Svizra. Las fundaziuns d'utilitad publica han ina rolla impurtanta en quest connex. Cun 13'169 fundaziuns ed ina spessezza da 15,5 fundaziuns per mintga 10'000 abitants è la Svizra in dals pajais europeics cun las pli bleras fundaziuns. Il pli grond dumber da fundaziuns sa chatta en ils chantuns Turitg (2'223), Vad (1'377), Berna (1'357) e Genevra (1'208). Il chantun Basilea-Citad ha cun 45 fundaziuns per mintga 10'000 abitants la pli gronda spessezza da fundaziuns.

La categorisaziun da las fundaziuns svizras tenor lur scopo mussa, ch'ellas s'engaschan surtut en las domenas cultura e recreaziun, socialesser tant sco furmaziun e scienza. La domena da la cultura e recreaziun inditgeschan var 3'020 fundaziuns sco lur scopo (l'indicaziun da plirs scopos per fundaziun è pussaivla).

Davart las facultads ed ils meds finanzials distribuids da las fundaziuns svizras n'existan naginas indicaziuns precisas. Ensemen disponan las fundaziuns d'utilitad publica en Svizra d'ina facultad stimada da 100 milliardas francs. Las 159 fundaziuns commembras da SwissFoundations, l'uniun tetgala da las fundaziuns svizras, han investì l'onn 2018 passa 650 milliuns francs en projects ed iniziativas d'utilitad publica. Quai signifitga che SwissFoundations represchenta passa 25% da las summas distribuidas da tut las fundaziuns en Svizra. Il pli blers raps èn vegnids deditgads a las domenas cooperaziun internaziunala (26%), ambient e svilup duraivel (21%) tant sco perscrutaziun e scienza (19%). En projects da la domena art e cultura han las fundaziuns commembras da SwissFoundations investì 9% da lur donaziuns, damai passa 56 milliuns francs.

Fundaziuns d'utilitad publica en Svizra
tenor lur scopo[1]
2018

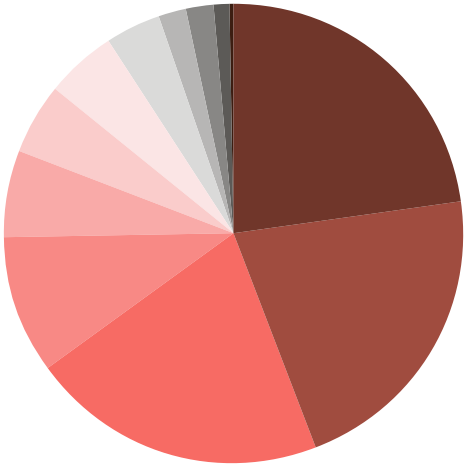

	en %
Cultura e recreaziun	23 %
Socialesser	21,5 %
Furmaziun e scienza	21 %
Sanadad publica	10 %
Ambient	6 %
Cooperaziun internaziunala	5 %
Abitaziuns ed immobiglias	5 %
Religiun	4 %
Associaziuns economicas	2 %
Dretg e politica	2 %
Auter	1 %
Intermediaziun filantropica	<1 %
Dumber da fundaziuns	13'169

1 Classificaziun tenor la classificaziun internaziunala d'organisaziuns senza finamira da profit. L'indicaziun da plirs scopos è pussaivla.

Funtaunas: Beate Eckhardt, Dominique Jakob, Georg von Schnurbein: Schweizer Stiftungsreport 2018, www.stiftungsreport.ch; SwissFoundations: Rapport annual 2017, www.swissfoundations.ch; Center for Philanthropy Studies, Universitad Basilea, www.ceps.unibas.ch

Activitads culturalas

Sunatibas a la Festa d'Unspunnen, Interlaken

Activitads culturalas da la populaziun svizra

Questa statistica descriva las activitads culturalas da la populaziun en Svizra sur 15 onns en il temp liber. Las activitads culturalas vegnan eruidas en il rom da l'enquista davart la lingua, la religiun e la cultura (ELRC), ina da las tschintg enquistas tematicas dal nov sistem per la dumbraziun dal pievel. La ELRC è vegnida realisada en questa furma per l'emprima giada l'onn 2014.

La visita d'instituziuns ed occurrenzas culturalas cuntanscha valurs autas. Var 70 pertschient da la populaziun han visità almain ina giada per onn museums, concerts, monuments u kinos, stgars la mitad da la populaziun è ida a teater (47 %). La cumpart da las persunas che visitan regularmain instituziuns u occurrenzas culturalas (dapli che trais giadas l'onn) importa en general var 20 pertschient, per part perfin dapli. I dat grondas differenzas tranter diversas gruppas da la populaziun: persunas che vivan en citads visitan tendenzialmain dapli instituziuns ed occurrenzas culturalas, quai che vala er per persunas pli giuvnas (cun excepziun per exempel da teaters u concerts classics). Er il nivel da furmaziun influenzescha fermamain la visita d'instituziuns culturalas.

Da las persunas questiunadas che han uffants sut 16 onns han 70 pertschient inditgà d'avair visità durant l'ultim onn almain in museum, teater, concert classic u ina represchentaziun d'opera u da saut cun lur uffants. Passa in terz da questas persunas han perfin visità dapli che trais giadas ina instituziun u occurrenza culturala cun lur uffants. Absolvents dal nivel terziar han purtà pli savens (78 %) lur uffants en instituziuns ed occurrenzas culturalas che absolvents dal nivel secundar II (69 %) u dal nivel secundar I (58 %), il medem vala per abitants da las citads ed aglomeraziun en congual cun abitants da regiuns ruralas.

Quasi dus terzs da la populaziun han pratitgà sco hobi almain ina activitad culturala u creativa. Var in tschintgavel da las persunas questiunadas fotografescha, dissegna, malegia u fa

Funtauna: Uffizi federal da statistica

musica en il temp liber. Activitads sco scriver in blog, giugar en in teater d'amaturs, far rap u street art vegnan inditgadas mo d'ina pitschna part da la populaziun. Las activitads culturalas en il temp liber vegnan pratitgadas da pli paucas persunas, per la paja pli regularmain che las visitas d'instituziuns ed occurrenzas culturalas. Quai vala surtut per il chantar, far musica e sautar, dentant er per il far rap, poetry slam u scriver. Almain la mitad da las persunas che pratitgeschan questas activitads fan quai savens, damai almain ina giada per emna. Las persunas tranter 15 e 29 onns pratitgeschan cleramain pli savens hobis culturals e creativs. Il chant sa demussa sco activitad cultivada da tut las generaziuns.

Visita d'instituziuns culturalas
tenor gener da l'instituziun u da l'occurrenza
2014

en %	Total
Museums, exposiziuns*	72,2 %
Concerts, occurrenzas musicalas	70,9 %
Monuments u lieus istorics	70,1 %
Kinos	66,0 %
Teater	47,2 %
Bibliotecas*	43,9 %
Festivals (da tut gener)	37,8 %
Represchentaziuns da ballet e saut	26,0 %

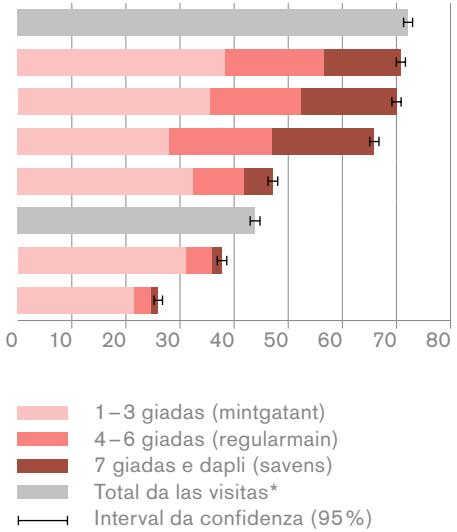

* Las quotas dals museums e da las bibliotecas èn vegnidas calculadas cumbinond duas dumondas da detagl (dus geners per ils museums e dus dievers per las bibliotecas). Perquai na datti qua naginas indicaziuns detagliadas davart la frequenza da las visitas.

Funtauna: Uffizi federal da statistica

Visita d'instituziuns culturalas
tenor il nivel da furmaziun[1]
2014

en %		Total
Museums, exposiziuns*	Nivel secundar I	51,8 %
	Nivel secundar II	68,1 %
	Nivel terziar	87,7 %
Concerts, occurrenzas musicalas	Nivel secundar I	52,4 %
	Nivel secundar II	68,2 %
	Nivel terziar	83,7 %
Monuments u lieus istorics	Nivel secundar I	53,0 %
	Nivel secundar II	65,6 %
	Nivel terziar	84,6 %
Kinos	Nivel secundar I	54,0 %
	Nivel secundar II	62,8 %
	Nivel terziar	76,2 %
Teater	Nivel secundar I	31,4 %
	Nivel secundar II	43,5 %
	Nivel terziar	60,0 %
Bibliotecas*	Nivel secundar I	37,9 %
	Nivel secundar II	37,1 %
	Nivel terziar	56,0 %
Festivals (da tut gener)	Nivel secundar I	32,3 %
	Nivel secundar II	34,6 %
	Nivel terziar	44,8 %
Represchentaziuns da ballet e saut	Nivel secundar I	18,4 %
	Nivel secundar II	22,8 %
	Nivel terziar	34,1 %

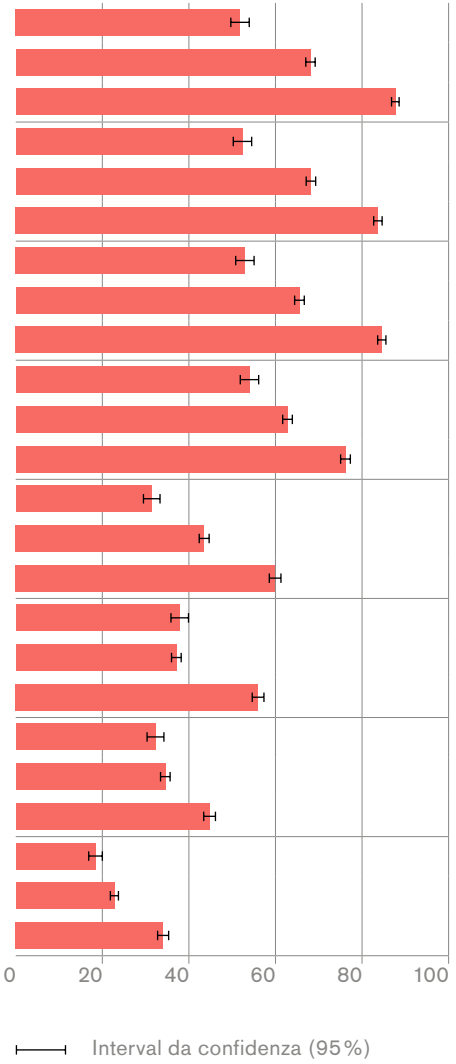

1 I sa tracta da la furmaziun conclusa u currenta la pli auta da las persunas intervistadas.

Funtauna: Uffizi federal da statistica

Activitads culturalas sco hobi 2014

en %	Total
Fotografar	21,7%
Dissegnar, far sculpturas	21,4%
Chantar	18,9%
Far musica	17,3%
Lavur creativa al computer	16,6%
Scriver	14,4%
Filmar	11,0%
Sautar	8,5%
Far artisanadi	8,5%
Scriver in blog	3,1%
Far teater	2,2%
Rap e poetry slam	1,8%
Graffitis e street art	1,3%

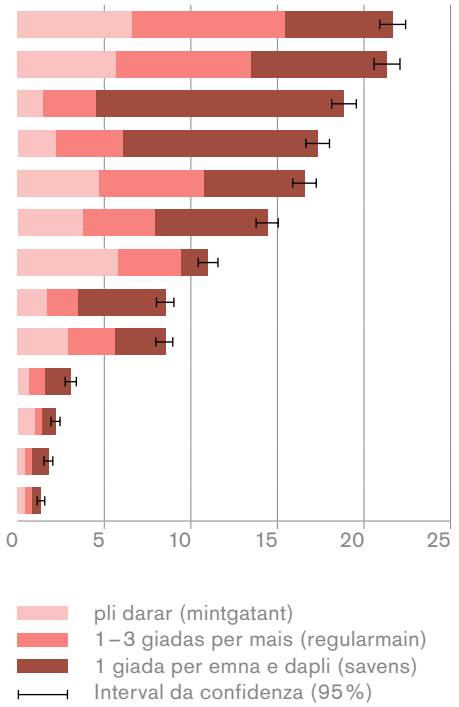

Funtauna: Uffizi federal da statistica

Activitads culturalas sco hobi tenor il profil socio-demografic 2014

en %		Total
Total		64,2%
Schlattaina	Umens	61,3%
	Dunnas	66,9%
Vegliadetgna	15–29 onns	76,0%
	30–44 onns	67,3%
	45–59 onns	61,5%
	60–74 onns	58,3%
	75 onns e dapli	48,8%
Nivel da furmaziun[1]	Nivel secundar I	57,8%
	Nivel secundar II	60,8%
	Nivel terziar	71,7%
Tip da vischnanca da domicil	Citad	63,9%
	Agglomeraziun	65,2%
	Chamagna	63,8%
Naziunalitad	Svizra	65,2%
	Autras naziunalitads	61,0%
Regiun linguistica	Svizra tudestga	64,4%
	Svizra franzosa	63,6%
	Svizra taliana	64,0%

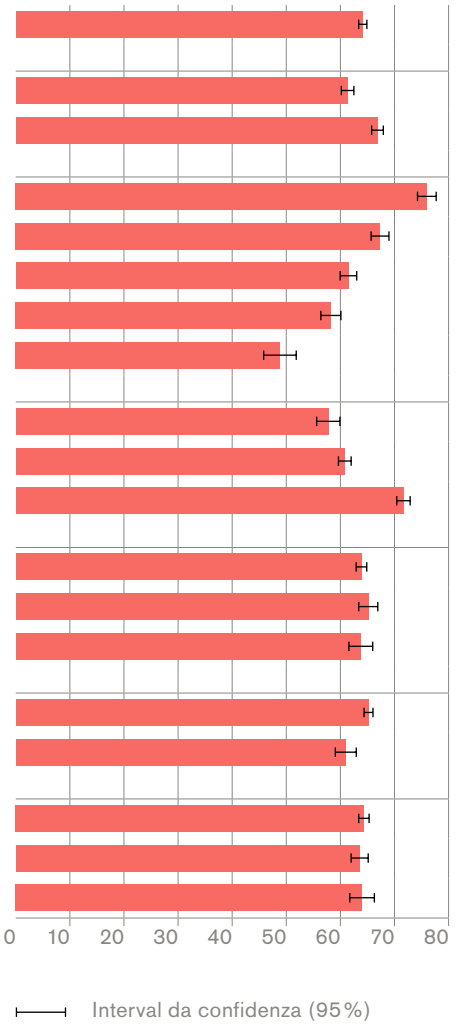

1 I sa tracta da la furmaziun conclusa u currenta la pli auta da las persunas intervistadas.

Funtauna: Uffizi federal da statistica

Motivs ed obstachels per la visita d'instituziuns culturalas

Quals èn ils motivs per visitar instituziuns ed occurrenzas culturalas? Quasi 75 pertschient da la populaziun inditgeschan sco motiv da vulair sa divertir, sa distrair ed emblidar il mintgadi. Var 80 % da la populaziun inditgeschan sco motiv (supplementar) da vulair as infurmar, scuvrir insatge nov or d'interess e mirveglias.

Ina maioritad da las persunas questiunadas (58 %) vuless gugent visitar pli savens museums, teaters, concerts classics, operas u represchentaziuns da saut. Var 85 pertschient da la populaziun èn cuntents cun l'offerta culturala en lur regiun. Tar persunas giuvnas, cun nivel da furmaziun secundar I e tar abitants da regiuns ruralas e da la svizra taliana è questa procentuala in pau pli bassa.

Pertutgant ils obstachels per insumma visitar u per visitar pli savens instituziuns culturalas inditgescha la mitad da la populaziun (51 %) la mancanza da temp. Quai pertutga surtut las persunas sut 60 onns, las persunas da naziunalitad estra ed in pau pli savens las persunas che vivan en aglomeraziuns u regiuns ruralas. In terz da las persunas questiunadas inditgescha la mancanza da meds finanzials sco obstachel per visitar instituziuns ed occurrenzas culturalas.

Las persunas che visitan instituziuns ed occurrenzas culturalas han inditgà il pli savens la situaziun famigliara e la vegliadetgna (mintgamai var 10 %) tant sco problems da sanadad (var 7 %) sco obstachels pussaivels. La situaziun famigliara vegn inditgada in pau pli savens da las dunnas tant sco da persunas tranter 30 e 44 onns ubain da 75 onns e dapli. La vegliadetgna vegn resentida sco obstachel il pli savens da las persunas las pli giuvnas e da las persunas da 75 onns e dapli. La sanadad vegn menziunada surtut da las persunas las pli veglias.

Funtauna: Uffizi federal da statistica

Obstachels per la visita d'institutziuns ed occurrenzas culturalas[1] 2014

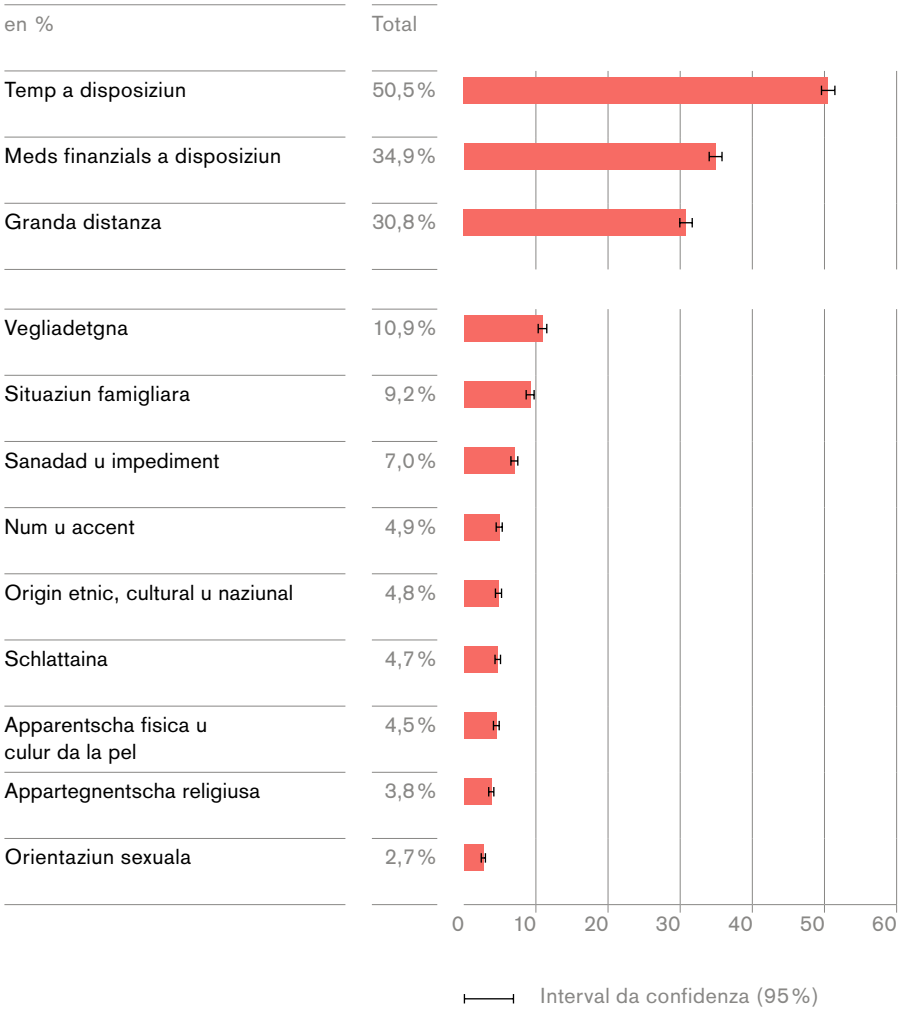

1 I sa tractava da duas dumondas differentas. Tut las persunas èn vegnidas enquistadas davart ils emprims trais obstachels. Davart ils ulteriurs obstachels pli persunals en vegnidas enquistadas mo persunas che han pratitgà activitads culturalas.

Funtauna: Uffizi federal da statistica

Engaschament voluntar en societads ed organisaziuns

Var 60 pertschient da la populaziun inditgeschan da s'engaschar voluntarmain ed er da maniera informala e punctuala en societads ed organisaziuns. Quai pon esser organisaziuns da sport u recreaziun (var 40 %), societads culturalas cun in liom ad in pajais d'origin u ad ina regiun (stgars 20 %) ubain en ina societad d'orchester, chor, teater, film u exposiziuns (17 %). Totalmain èn 28,1 % da la populaziun activs en societads culturalas d'in gener e/u da l'auter. Ultra da quai vegnan numnads engaschaments en cuminanzas religiusas (16 %), instituziuns socialas e caritativas ed activitads d'utilitad publica sco pumpiers, samaritans etc. (15 %) ubain activitads en societads politicas, cuminanzas d'interess u uffizis publics (13 %). Umens, abitants da regiuns ruralas e persunas cun nivel da furmaziun terziar s'engaschan pli savens voluntarmain en societads ed organisaziuns.[1]

Igl è ina particularitad da la Svizra che bleras persunas culturalmain activas èn organisadas en uniuns e societads. Las activitads da questas associaziuns culturalas d'amaturs èn da grond'impurtanza per la participaziun culturala da la populaziun. Tar las pli grondas associaziuns culturalas d'amaturs tutgan l'Uniun svizra da musica (var 71'000 commembers), l'Uniun svizra dals chors (var 43'000 commembers), l'Uniun centrala da teater popular svizzer (var 27'000 commembers), l'Uniun svizra da costums (var 20'000 commembers), l'Associaziun federala da jodladers (var 18'000 commembers), l'Associaziun svizra da la musica populara (7500 commembers) e l'Uniun federala dals orchesters (var 6'200 commembers).[2]

1 Funtauna: Uffizi federal da statistica
2 Funtauna: indicaziuns da las associaziuns numnadas per l'onn 2017.

Engaschament voluntar en societads ed organisaziuns 2014

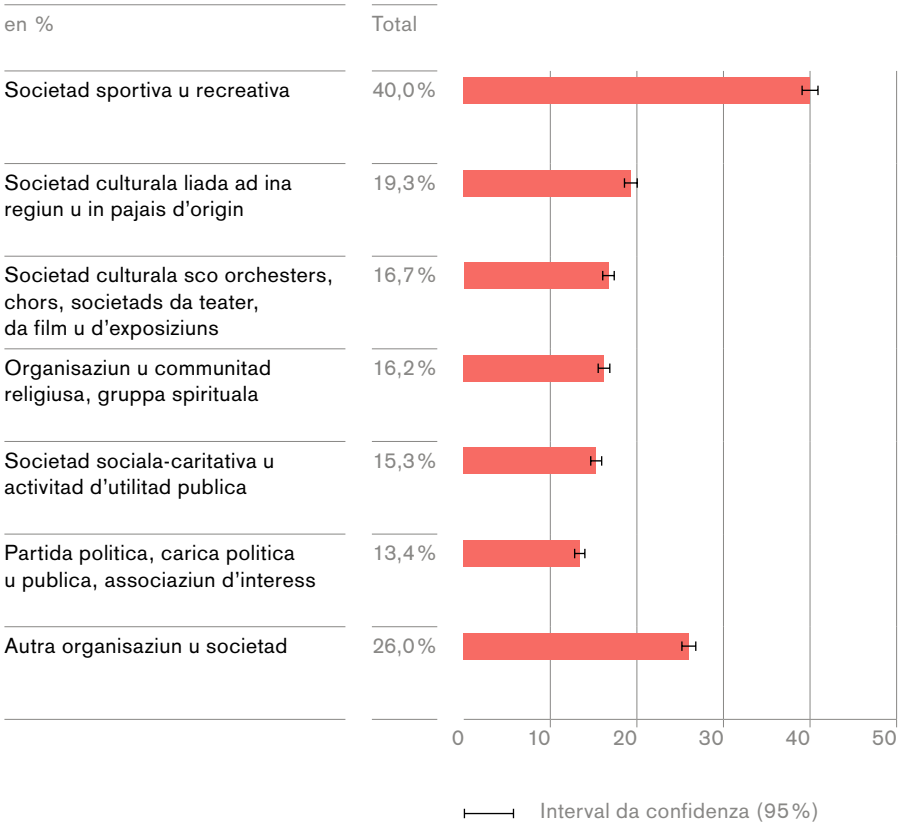

Funtauna: Uffizi federal da statistica

Far e tadlar musica

Quasi tut la populaziun sa fatschenta cun musica – saja quai sco atgna activitad culturala (20 % chantan, 17 % sunan in instrument, 9 % sautan) ubain cun tadlar musica en il temp liber (95 %) e visitar concerts (70 %). Concerts classics vegnan visitads il pli savens en Svizra tudestga, concerts da chanson e chantauturs il pli savens en Svizra franzosa e concerts da musica funk e country il pli savens en Svizra taliana.

La rangaziun dals stils musicals preferids cun tadlar musica en il temp liber è in pau diversa: La maioritad da la populaziun svizra taidla il pli savens chansons e chantauturs inclusiv rock en dialect e musica da varieté e schlagher (var 70 %). Sin il segund rang sa chattan ils stils pop/rock e musica populara mundiala (cun mintgamai var 65 %) e sin il terz rang suondan il jazz, funk e country (mintgamai var 60 %). Musica classica (incl. operas) taidla la mitad da la populaziun – la medema procentuala sco la musica tecno, rap e hip-hop. Var 40 pertschient da la populaziun taidlan musica populara svizra e musica da sturs.

Pertutgant il diever da divers chanals per tadlar musica datti differenzas marcantas tranter las vegliadetgnas: Persunas tranter 30 e 74 onns taidlan il pli savens musica sur il radio, las vegliadetgnas mesaunas prefereschan DCs e la generaziun giuvna è disada da tadlar musica sur internet, computer, players mp3 u sur il telefonin. Plattas e cassettas vegnan duvradas surtut da persunas pli veglias, per exempel da 40 pertschient da las persunas sur 75 onns.

Funtauna: Uffizi federal da statistica

Stils musicals tadlads tar concerts
2014

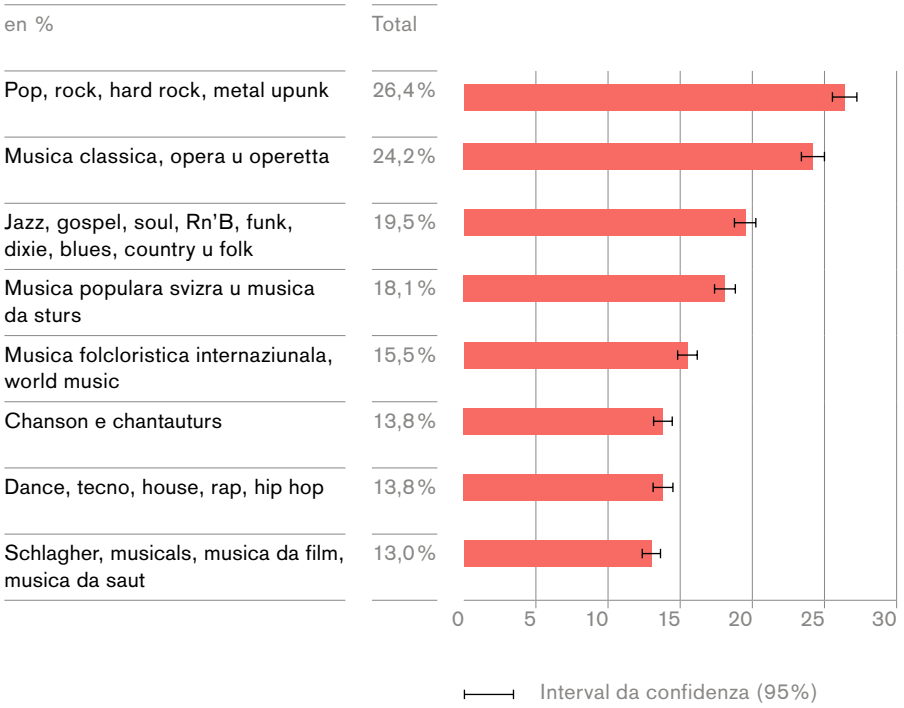

Funtauna: Uffizi federal da statistica

Instrucziun da musica a las scolas da musica

Chantar e far musica tutgan tar las activitads culturalas las pli derasadas da la populaziun svizra en il temp liber. Sper las associaziuns culturalas d'amaturs sco cors e societads instrumentalas èn las scolas da musica da gronda impurtanza per la furmaziun ed activitad musicala da la populaziun en Svizra.

L'onn 2019 datti en Svizra 396 scolas da musica, 349 en la Svizra tudestga, 32 en la Svizra franzosa, 11 en la Svizra taliana e 4 en la Svizra rumantscha. Las scolas da musica èn preschentas en tut las regiuns dal pajais e sa sviluppan tendenzialmain ver unitads pli grondas a nivel regiunal u perfin chantunal. Perquai variescha la grondezza da las scolas da musica fitg ferm: Per l'ina datti en 143 scolas da musica pli pauc che 300 inscripziuns a curs per onn, per l'autra datti 12 scolas da musica che registreschan fin a 7'000 inscripziuns. La scola da musica dal conservatori da Turitg è cun passa 20'000 inscripziuns la pli gronda scola da musica da la Svizra ed er ina da las pli grondas da tut l'Europa.

L'offerta da curs proponida da las scolas da musica en Svizra è fitg gronda. Sper il model da l'instrucziun individuala datti ina gronda variaziun da purschidas spezialas da curs da chant per uffants e geniturs fin a cors per seniors. Las categorias d'instruments che vegnan instruidas al pli grond dumber da scolaras e scolars èn ils instruments a tastas (20 %), ils instruments a pizzico (19 %) ed ils instruments a flad da lain (18 %). Da tut las inscripziuns a curs vegnan 83,3 % fatgas en la Svizra tudestga, 14,2 % en la svizra franzosa, 1,7 % en la Svizra taliana e 0,8 % en la Svizra rumantscha.

Funtauna: Associaziun svizra da las scolas da musica, www.verband-musikschulen.ch. Las indicaziuns statisticas sa basan sin las respostas da 334 da las 407 scolas da musica svizras

Ils instruments sunads il pli savens tenor il dumber da scolars a las scolas da musica 2015

Rang	Instrument	Scolars
1	Clavazin classic	36'300
2	Ghitarra acustica	20'000
3	Violina	12'300
4	Flauta a bec	9'200
5	Chant / scolaziun da la vusch	8'700
6	Drumset (battaria)	8'200
7	Flauta traversa	6'700
8	Trumbetta / cornet	5'400
9	Ghitarra electronica	5'200
10	Violoncello	5'000
11	Clavazin electric	4'700
12	Saxofon	4'600
13	Clarinetta	3'900
14	Battaria classica / instruments a batgetta	3'300
15	Accordeon	2'400
16	Arpa	1'600
17	Orgelet da maun	1'500
18	Posauna	1'300
19	Corn	900
20	Oboa / corn englais	800

Funtauna: Associaziun svizra da las scolas da musica, www.verband-musikschulen.ch

Offerta e diever da la cultura

Represchentaziun da «Memorie dell'acqua» per l'avertura dal center cultural LAC a Lugano

Film e kino

L'onn 2018 èn vegnids mussads en ils kinos svizzers 2'073 films differents: 330 films svizzers, 505 films americans, 923 films europeics (tranter quels 374 da la Frantscha, 169 da la Germania e 114 da la Gronda Britannia), 124 da l'Asia, 69 da l'America latina e 122 d'auters pajais. Da quests films eran 506 films premieras, 17,6 pertschient da questas premieras eran films svizzers.

En las 605 salas da kino en Svizra èn vegnidas vendidas 11'740'410 entradas (en media 1,4 entradas per abitant). Il pretsch d'ina entrada da kino importava en media 15.22 francs. Quai correspunda ad entradas totalas dals kinos da 179 milliuns francs. Cun 745'548 entradas vendidas han ils films svizzers incl. coproducziuns internaziunalas cun participaziun svizra maioritara cuntanschì ina part dal martgà da 6,4 pertschient (8,5% incl. coproducziuns cun participaziun svizra maioritara e minoritara).

L'onn 2017 èn vegnids publitgads 241 films da kino svizzers, tranter quels 148 films curts (35 films d'animaziun, 46 films documentars, 67 films da ficziun) e 93 films lungs (66 films documentars, 27 films da ficziun).

En Svizra datti numerus festivals da film. Quests engrondeschan la purschida da films cun films curts, films documentars, films d'animaziun, films da ficziun che derivan d'ina pli gronda varietad da pajais e cun premieras. Ils 17 festivals da films reunids en la «Conférence des festivals» han mussà l'onn 2017 passa 2'500 films lungs e curts ed han registrà passa 630'000 entradas.

Funtaunas: Uffizi federal da statistica, www.bfs.admin.ch; Conférence des festivals, www.film-festivals.ch

Kinos en Svizra
tenor dumber da salas e plazzas
2018

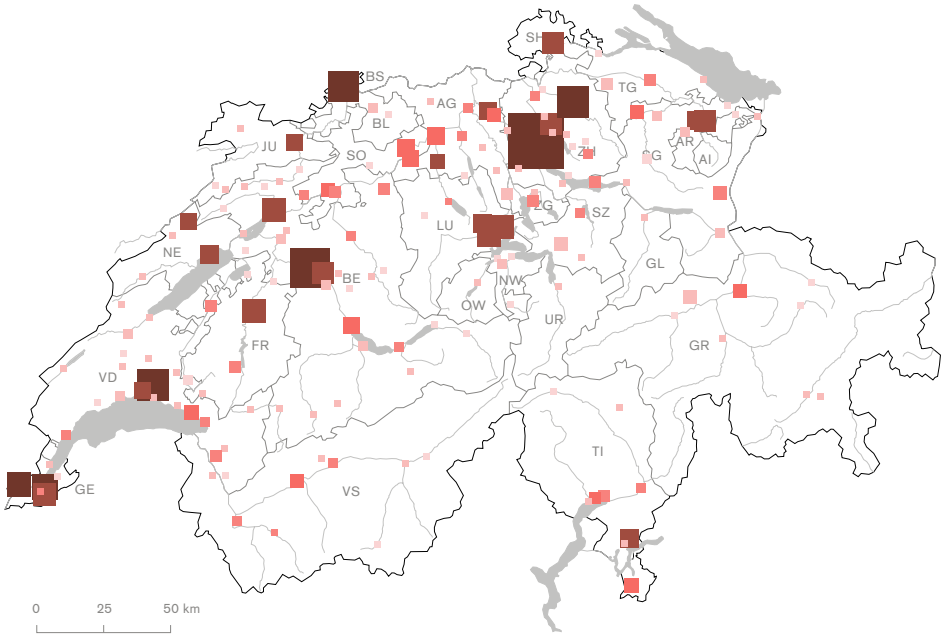

Dumber da plazzas		Dumber da salas	
	≥ 2'400		60
	1'200 – 2'399		
	600 – 1'199		25
	300 – 599		10
	150 – 299		5
	< 150		1

Total	
Kinos	276
Vischnancas cun kinos	166
Dumber da salas	605
Dumber da plazzas	104'935

Funtauna: Uffizi federal da statistica

Top Ten dals films svizzers cun il pli grond success tenor dumber d'entradas da kino vendidas en Svizra

Rang	Titel	Reschissur/a	Onn	Entradas
2018				
1	Wolkenbruchs wunderliche Reise in die Arme einer Schickse	Steiner Michael	2017	240'817
2	Papa Moll	Hendry Manuel Flurin	2017	67'667
3	#Female Pleasure	Miller Barbara	2018	39'214
4	Die letzte Pointe	Lyssy Rolf	2017	25'644
5	A L'école des philosophes	Melgar Fernand	2018	22'062
6	Les Dames	Chuat Stéphanie, Reymond Véronique	2018	21'721
7	Der Klang der Stimme	Weber Bernard	2017	20'817
8	Der Läufer	Baumgartner Hannes	2017	17'957
9	Frontaliers Disaster	Meroni Alberto	2017	17'199
10	Eldorado	Imhoof Markus	2018	17'098
1976–2018				
1	Die Schweizermacher	Rolf Lyssy	1978	941'552
2	Die Herbstzeitlosen	Bettina Oberli	2006	596'220
3	Mein Name ist Eugen	Michael Steiner	2005	580'183
4	Achtung, fertig, Charlie!	Mike Eschmann	2003	560'523
5	Schellen-Ursli	Xavier Koller	2014	454'850
6	Les petites fugues	Yves Yersin	1979	425'855
7	Grounding	Michael Steiner, Tobias Fueter	2005	377'710
8	Die göttliche Ordnung	Petra Volpe	2017	355'774
9	Ein Schweizer namens Nötzli	Gustav Ehmck	1988	350'681
10	Ernstfall in Havanna	Sabine Boss	2002	313'617

Funtauna: Uffizi federal da statistica; films svizzers e coproducziuns cun partizipaziun svizra maioritara; entradas da kino incl. open airs, excl. festivals da film

Top Ten dals films cun il pli grond success tenor dumber d'entradas da kino vendidas en Svizra 2018

Rang	Titel	Distributur	Pajais	Entradas
En ils kinos da la Svizra tudestga e rumantscha				
1	Wolkenbruchs wunderliche Reise in die Arme einer Schickse	DCM	CH	240'322
2	Mamma mia! Here We Go Again	Universal	USA	217'302
3	Bohemian Rhapsody	Fox	USA	212'265
4	Avengers: infinity War	Disney	USA	208'909
5	Fantastic Beasts: The Crimes of Grindelwald	Warner Bros.	USA	200'694
6	The Grinch	Universal	USA	172'241
7	Johnny English Strikes Again	Universal	USA	161'192
8	A Star Is Born	Warner Bros.	USA	160'668
9	Fifty Shades Freed	Universal	USA	156'151
10	Hotel Transylvania 3: A Monster Vacation	Sony	USA	152'659
En ils kinos da la Svizra franzosa				
1	Bohemian Rhapsody	Fox	USA	143'380
2	The Incredibles 2	Disney	USA	107'880
3	Avengers: Infinity War	Disney	USA	94'237
4	Fantastic Beasts: The Crimes of Grindelwald	Warner Bros.	USA	91'983
5	Hotel Transylvania 3: A Monster Vacation	Sony	USA	88'398
6	La ch'tite famille	Pathé	FR	76'202
7	A Star Is Born	Warner Bros.	USA	72'817
8	Fifty Shades Freed	Universal	USA	68'717
9	Black Panther	Disney	USA	67'638
10	The Grinch	Universal	USA	65'412
En ils kinos da la Svizra taliana				
1	Bohemian Rhapsody	Fox	USA	18'629
2	Frontaliers Disaster	Morandini	CH	12'686
3	Hotel Transylvania 3: A Monster Vacation	Sony	USA	11'578
4	Avengers: Infinity War	Disney	USA	9'220
5	Fantastic Beasts: The Crimes of Grindelwald	Warner Bros.	USA	8'773
6	The Grinch	Universal	USA	8'092
7	Fifty Shades Freed	Universal	USA	7'612
8	Johnny English Strikes Again	Universal	USA	7'140
9	Jumanji: Welcome to the Jungle (3D)	Sony	USA	7'020
10	The Incredibles 2	Disney	USA	6'872

Funtauna: Uffizi federal da statistica; entradas da kino en Svizra incl. open airs, excl. festivals da film

Tenor l'Associaziun svizra da video ha il martgà da vendita ed emprest da films per guardar a chasa cuntanschì l'onn 2017 en Svizra entradas totalas da 180 milliuns francs. Var 87,3 milliuns francs han pertutgà en quest connex la vendita da totalmain 4,7 milliuns products fisics, tranter quels var 3,2 milliuns DVDs e 1,5 milliuns blu-rays. Tranter 2016 e 2017 è la svieuta cun formats fisics sa reducida per 24,3 %. Las purschidas digitalas da cumpra e d'emprest online (video-on-demand ed electronic sell-through) èn s'augmentadas fermamain ed han generà l'onn 2017 ina svieuta da 92,7 milliuns francs – cumpareglià cun 79,5 milliuns francs l'onn 2016. Ils formats digitals han pia contribuì per l'emprima giada a stgars passa 50 % da la svieuta totala ed han uschia surpassà la vendita da formats fisics. Tut en tut mussan la vendita sco er la svieuta anc adina in trend negativ (–6,8 % da l'onn 2015 a l'onn 2016, –7,7 % da l'onn 2016 a l'onn 2017).

Venditas fisicas e digitalas da cuntegns filmics
en milliuns francs

Onn	Total	Part digitala
2011	307	8 %
2012	275	13 %
2013	259	18 %
2014	227	24 %
2015	209	34 %
2016	195	41 %
2017	180	51,5 %

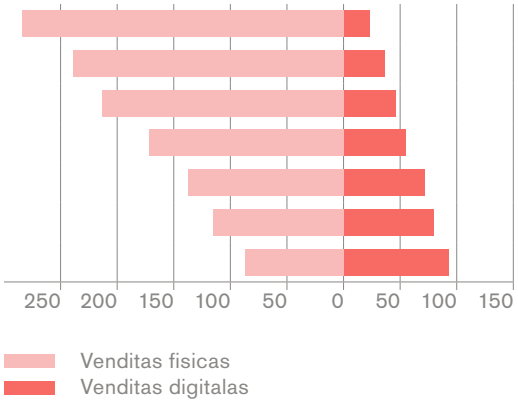

Funtauna: Associaziun svizra da video, www.svv-video.ch

Top Ten dals films cun il pli grond success tenor DVDs e blu-rays vendids en Svizra[1] 2018

Rang	Titel	Distributur	Pajais
En Svizra tudestga e rumantscha			
1	Star Wars – Die letzten Jedi	Disney	USA
2	Thor 3 – Tag der Entscheidung	Disney	USA
3	Avengers – Infinity War	Disney	USA
4	Black Panther	Disney	USA
5	Jumanji: Willkommen im Dschungel	Rainbow	USA
6	Fack Ju Göhte 3	Rainbow	DE
7	Solo – A Star Wars Story	Disney	USA
8	Coco	Disney	USA
9	Fifty Shades of Grey – Befreite Lust	Universal	USA
10	Jurassic World: Das gefallene Königreich	Universal	USA
En Svizra franzosa			
1	Star Wars – Les derniers Jedi	Disney	USA
2	Coco	Disney	USA
3	Avengers – Infinity War	Disney	USA
4	Thor 3 – Ragnarok	Disney	USA
5	Black Panther	Disney	USA
6	Solo – A Star Wars Story	Disney	USA
7	Blade Runner 2049	Rainbow	USA
8	Jumanji: Bienvenue dans la jungle	Rainbow	USA
9	Justice League	Warner Bros.	USA
10	Ferdinand	Fox	USA
En Svizra taliana			
1	Coco	Disney	USA
2	Star Wars – Gli ultimi Jedi	Disney	USA
3	Avengers – Infinity War	Disney	USA
4	Thor 3 – Ragnarok	Disney	USA
5	Jumanji – Benvenuti nella giungla	Rainbow	USA
6	Cars 3	Disney	USA
7	Black Panther	Disney	USA
8	Blade Runner 2049	Rainbow	USA
9	Solo – A Star Wars Story	Disney	USA
10	Justice League	Warner Bros.	USA

1 DVDs e blu-rays fisics vendids sur divers chanals (unicamain offertas legalas), nagins downloads, nagins VoD.

Funtauna: GfK Entertainment AG

Museums

Dal 2017 devi en Svizra 1'111 museums che han registrà en total 13,5 milliuns entradas.[1] Ils museums èn derasads sin l'entir territori naziunal: En passa in quart da las vischnancas svizras (27,6 %) datti almain in museum. Il federalissem è damai ina caracteristica impurtanta da la cuntrada museala svizra.

In'autra caracteristica essenziala è la subsidiaritad: La gronda part dals museums (71 %) èn instituziuns dal dretg privat, il pli savens societads (31 %) u fundaziuns (28 %). La finanziaziun principala dals museums vegn purtada per la mitad dals museums dal maun public (surtut vischnancas e citads) e per l'autra mitad dals museums d'acturs privats (surtut societads). Quest liom stretg cun structuras privatas e localas dat ina gronda legitimaziun als museums.

L'impurtanza dals museums per la societad sa mussa er en las cifras davart lur activitads da mediaziun culturala: dal 2017 han quasi tut ils museums (98 %) purschì almain ina visita guidada. Durant tut l'onn han ils museums purschì totalmain quasi 98'864 visitas guidadas. Ultra da quai han els organisà en connex cun lur exposiziuns e collecziuns passa 31'638 occurrenzas sco vernissaschas, represchentaziuns, concerts, referats, films, tschaveras tematicas u ateliers.

En total conservan ils museums svizzers var 71,3 milliuns d'objects. Il pli grond dumber d'objects vegn conservà en ils museums da scienzas natiralas ed en ils museums dals centers urbans.

1 Il Cussegl internaziunal dals museums definescha in museum sco «ina instituziun d'util public permanenta ed averta al public che stat a la disposiziun da la societad e da ses svilup e che collecziunescha, conservescha, perscrutescha, intermediescha ed expona perditgas materialas ed immaterialas dals umans e da lur ambient per finamiras da studi, da furmaziun e da divertiment». Ils curtins botanics e zoologics na vegnan betg considerads en la Statistica svizra davart ils museums.

Funtauna: Uffizi federal dal statistica, www.bfs.admin.ch

Museums en Svizra
Repartiziun e dumber per vischnanca
2017

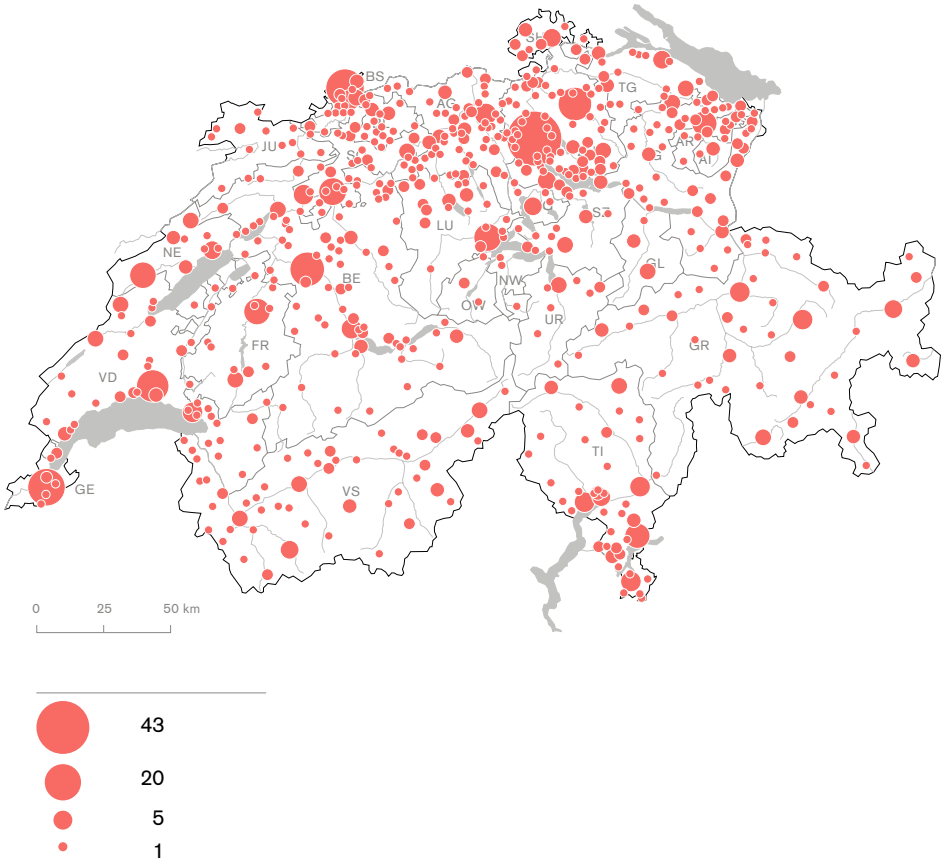

Funtauna: Uffizi federal dal statistica, www.bfs.admin.ch

Museums en Svizra tenor la furma giuridica 2017

Numer da museums, in %	Total
Museums da dretg public	29.4
Administraziun federala	0.6
Administraziun chantunala	5.5
Administraziun communala	17.5
Corporaziun / instituziun da dretg public	5.9
Museums da dretg privat	70.6
Societad	31.0
Fundaziun	27.9
Persuna privata	5.8
Interpresa*	5.9

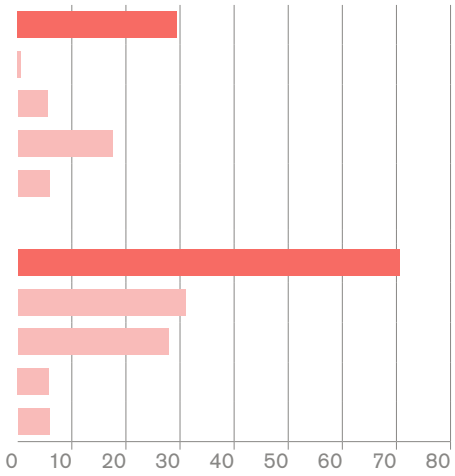

* Las diversas furmas giuridicas d'interpresas vegnan tuttas attribuidas a la categoria «Interpresa».

Funtauna: Uffizi federal dal statistica, www.bfs.admin.ch

Museums en Svizra tenor ils acturs principals e secundars da la finanziaziun 2017

in %	Total
Acturs principals da la finanziaziun	
Maun public	53.4
Confederaziun	*(2.4)
Chantun	15.7
Vischnanca	35.2
Instituziun privata	44
Societad	17.2
Fundaziun	14.4
Persuna privata	6.5
Interpresa	6.0
Autra funtauna	*(2.6)
Acturs secundars da la finanziaziun	
Maun public	24.6
Confederaziun	*(1.5)
Chantun	8.6
Vischnanca	14.6
Instituziun privata	35.5
Societad	15.8
Fundaziun	7.9
Persuna privata	6.4
Interpresa	5.4
Autra funtauna	*(1.7)
Nagin	38.2

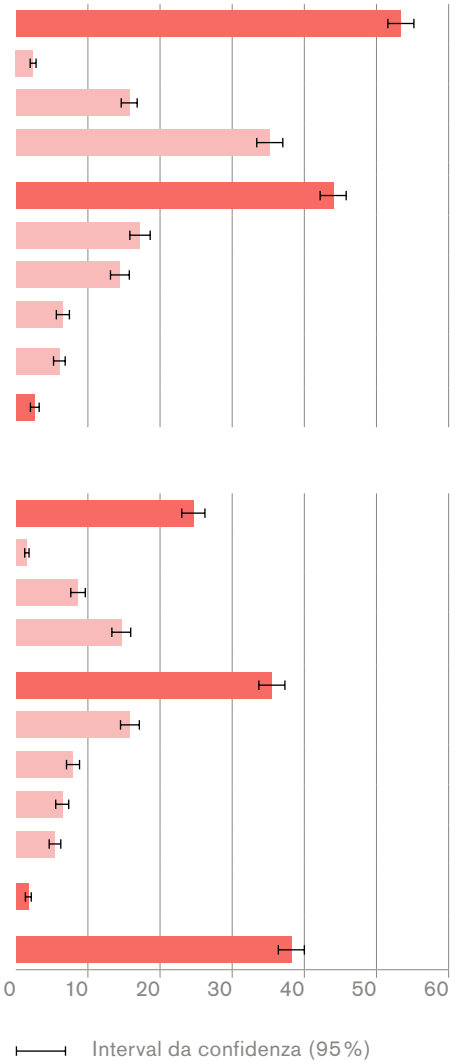

* Coeffizient da variaziun elevà (tranter 10 % e 25 %): grad da precisiun insuffizient.

Funtauna: Uffizi federal dal statistica, www.bfs.admin.ch

Museums en Svizra
tenor geners e tenor entradas
2017

Museums tenor geners

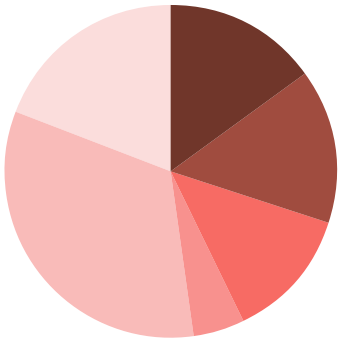

Dumber d'entradas tenor geners da museums

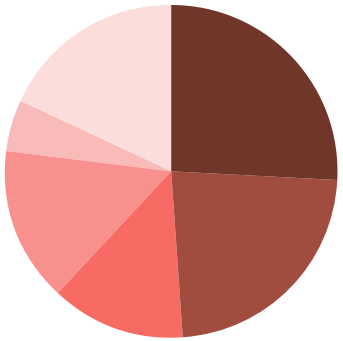

	Geners da museums	Dumber da museums	Dumber d'entradas
	Total	1'111	13'498'399
	Museums d'art	15 %	26 %
	Museums d'archeologia, istorgia ed etnografia	15 %	23 %
	Museums tecnics	13 %	13 %
	Museums da scienzias natiralas	5 %	15 %
	Museums regiunals e locals	33 %	5 %
	Auters museums	19 %	18 %
	Total en %	100 %	100 %

Funtauna: Uffizi federal dal statistica, www.bfs.admin.ch

Ils museums svizzers ils pli visitads
tenor dumber d'entradas*
2017

Rang	Museum	Entradas
1	Verkehrshaus der Schweiz, Luzern	890'064
2	Maison Cailler, Broc	399'143
3	Château de Chillon, Veytaux	402'847
4	Fondation Beyeler, Riehen	280'577
5	Kunsthaus Zürich	228'642
6	Musée d'histoire naturelle, Genève	301'497
7	Musée Olympique, Lausanne	290'855
8	Swiss Science Center Technorama, Winterthur	266'667
9	Landesmuseum, Zürich	296'657
10	Kunstmuseum Basel	227'297
11	Chaplin's World, Corsier-sur-Vevey	229'601
12	Musée d'ethnographie, Genève	167'910
13	Freilichtmuseum Ballenberg, Hofstetten bei Brienz	210'914
14	Fondation Pierre Gianadda, Martigny	150'746
15	Château de Gruyères, Gruyères	163'833
16	La Maison du Gruyère, Pringy-Gruyères	171'631
17	Augusta Raurica, Augst	155'083
18	Zentrum Paul Klee, Bern	148'610
19	Stiftsbibliothek, St. Gallen	139'370
20	Kunstmuseum Bern	140'172

*Quest Top Twenty è vegnì rimnà dal UFC a basa da datas publitgadas dals museums. Questas infurmaziuns na derivan betg da la Statistica svizra dals museums dal UFS che garantescha l'anonimitad da las instituziuns.

Funtauna: Uffizi federal da cultura a basa da datas publitgadas dals museums.

Museum naziunal svizzer

Il Museum naziunal svizzer (MNS) è vegnì fundà dal 1890 e reunescha dapi il 2010 trais museums, il Museum naziunal a Turitg, il Château de Prangins ed il Forum da l'istorgia svizra a Sviz tant sco il Center da las collecziuns ad Affoltern am Albis. Ils museums preschentan l'istorgia svizra dapi l'entschatta fin oz e tematiseschan las diversas identitads svizras e la diversitad da l'istorgia e cultura da noss pajais, tranter auter cun exposiziuns temporaras deditgadas a tematicas actualas.

L'onn 2018 han las quatter instituziuns registrà totalmain 370'910 entradas. Da quellas èn 296'657 entradas vegnidas registradas al Museum naziunal da Turitg e tutga tar ils museums ils pli visitads da la Svizra. Ils trais museums ed il Center da las collecziuns èn vegnids visitads dal 2018 da 2'803 classas da scola. Totalmain han gì lieu 3'946 visitas guidadas, damai var 11 visitas guidadas per di.

Las curaturas ed ils curaturs han furnì l'onn 2018 passa 1'560 giadas infurmaziuns davart las exposiziuns e collecziuns dal Museum naziunal svizzer ed igl èn vegnidas publitgadas totalmain 3'612 contribuziuns medialas davart l'instituziun. Ultra da quai ha il museum emprestà dal 2018 790 objects a 72 instituziuns en Svizra ed a 6 instituziuns a l'ester. La collecziun cumpigliava 860'000 objects.

Funtauna: Museum naziunal svizzer, www.museenational.ch

Entradas e visitas guidadas
en las chasas dal Museum naziunal
2018

Dumber d'entradas

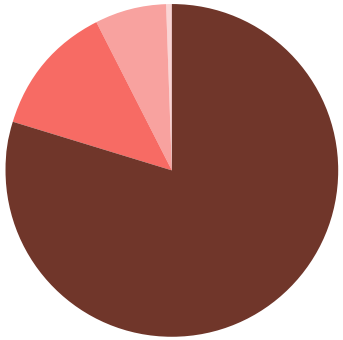

Dumber da visitas guidadas

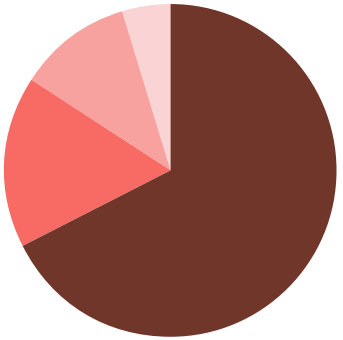

	Instituziun	Dumber d'entradas	Visitas guidadas
	Landesmuseum Zürich	296'657	2'668
	Château de Prangins	47'327	660
	Forum Schweizer Geschichte Schwyz	25'340	441
	Center da las collecziuns Affoltern am Albis	1'586	177
	Total	370'910	3'946

Funtauna: Museum naziunal svizzer, www.museenational.ch

Archeologia e monuments

Monuments èn perditgas impurtantas d'ina epoca politica, economica, sociala u architectonica. L'onn 2016 èn vegnids registrads en Svizra 271'527 monuments architectonics. 75'084 da quels èn suttamess a mesiras da protecziun. La gronda part dals monuments ch'èn mess sut protecziun èn objects d'impurtanza regiunala u locala. Tut en tut 2'752 monuments protegids (4 %) èn vegnids classifitgads sco objects d'impurtanza naziunala. Passa la mesadad dals monuments protegids èn situads en ils tschintg chantuns Vad, Friburg, Genevra, Berna ed Argovia.

Circa 10 pertschient dals monuments protegids èn edifizis sacrals. Quai correspunda a totalmain 7'240 objects, principalmain baselgias, catedralas e chapluttas. Bunamain 40 pertschient da tut ils edifizis sacrals protegids en Svizra sa chattan en ils dus chantuns Tessin ed Argovia. La quota d'edifizis sacrals en cumparegliaziun cun il dumber total dals monuments architectonics protegids è fitg differenta da chantun a chantun. En ils chantuns Vallais, Tessin e Lucerna èn var 40 pertschient da tut ils monuments architectonics protegids objects sacrals. En ils chantuns Berna, Glaruna e Genevra percunter correspunda questa quota mo a 2 fin 5 pertschient da tut ils objects protegids.

L'onn 2016 èn vegnids registrads en l'entira Svizra totalmain 38'804 lieus da chat archeologics. Ultra da quai datti en Svizra 9'815 zonas da protecziun archeologicas cun tut en tut bunamain 40'000 hectaras surfatscha, quai che correspunda ad 1 pertschient da la surfatscha da la Svizra.

Las expensas publicas en il sectur da la tgira da monuments e da la protecziun da la patria èn stadas l'onn 2016 265,7 milliuns francs. Quai correspunda ad 8,7 pertschient da la finanziaziun publica da la cultura.

Funtauna: Uffizi federal da statistica

Monuments protegids en Svizra
Repartiziun per chantun
2016

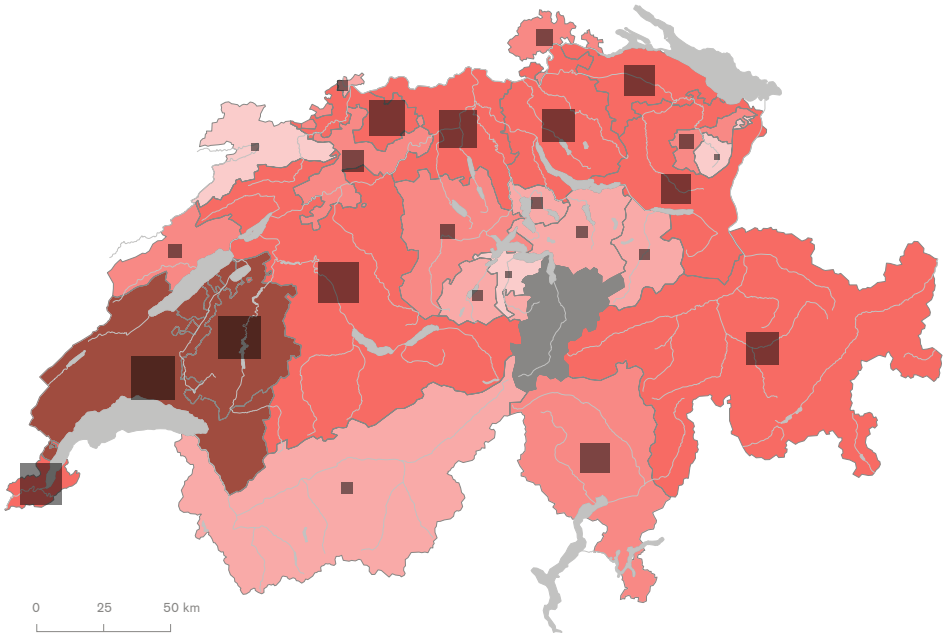

Dumber da monuments architectonics protegids		Part dal total svizzer		Total	
	8'457		≥ 10,0	Svizra	75'084
	5'000		5,0 – 9,9		
	2'000		1,0 – 4,9		
	500		0,5 – 0,9		
			< 0,5		
			*		

* Chantun Uri: nagina indicaziun

Lieus svizzers degns da protecziun

La protecziun dal lieu s'occupa da la protecziun e dal mantegniment da la structura e dal caracter da centers istorics dals lieus e da quartiers istorics. Dals tut en tut 5'847 lieus registrads èn 1'274 (22 %) vegnids classifitgads sco lieus d'impurtanza naziunala, 1'867 (32 %) sco lieus d'impurtanza regiunala e 1'556 (27 %) sco lieus d'impurtanza locala. Ils ulteriurs 20 pertschient n'èn betg vegnids classifitgads. Passa la mesadad da tut ils lieus è situada en ils chantuns Berna, Vad, Tessin, Grischun e Turitg. Passa 14 pertschient da tut ils lieus d'impurtanza naziunala, regiunala e locala èn en il chantun Berna.

Ils 1'274 lieus d'impurtanza naziunala furman ensemen l'Inventari federal dals lieus svizzers d'impurtanza naziunala degns da protecziun (ISOS). Il ISOS evaluescha ils lieus ed abitadis en lur totalitad. El tegna quint tant da la qualitad e da l'organisaziun spaziala da la structura fabritgada sco er da sia relaziun cun il conturn pli stretg e pli vast.

Ils lieus inscrits en il ISOS sa repartan sin sis categorias: citads (38), citadinas (108), vitgs urbanisads (86), vitgs (581), fracziuns (234) e cas spezials (227). Il ISOS ha la finamira da preservar las qualitads che dattan ina valur naziunala a quests lieus e dad evitar ch'els vegnian modifitgads cun donns irreversibels. L'inventari federal è damai ina basa per la planisaziun che sto vegnir resguardada sistematicamain en ils process da decisiun pertutgant mesiras da construcziun a l'intern u en vischinanza dals lieus d'impurtanza naziunala.

Funtauna: Uffizi federal da cultura

Lieus svizzers d'impurtanza naziunala
degns da protecziun
2018

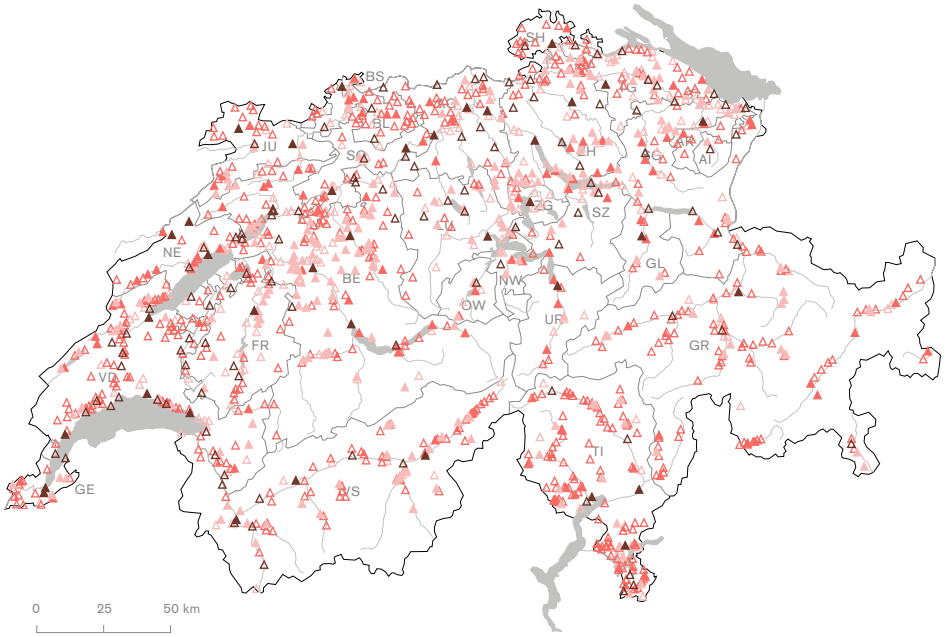

▲	citad
△	citadina
▲	vitg urban
△	vitg
▲	fracziun
△	cas spezial

Funtauna: Uffizi federal da cultura

Patrimoni cultural da l'UNESCO

L'UNESCO ha l'incumbensa da proteger il patrimoni mundial cultural e natiral che represchenta «ina valur extraordinaria ed universala». La Cunvegna internaziunala dals 23 da november 1972 davart la protecziun dal patrimoni mundial cultural e natiral è l'instrument il pli effectiv che la communitad internaziunala ha decretà per proteger sia ierta culturala e natirala. Sco in dals emprims stadis ha la Svizra ratifitgà l'onn 1975 questa cunvegna da l'UNESCO. Fin ussa èn vegnids integrads en la glista dal patrimoni mundial cultural ils suandants nov lieus da la Svizra: il district claustral da Son Gagl, la citad veglia da Berna, la claustra benedictina Son Jon da Müstair (tuts l'onn 1983), ils chastels e las fortezzas da Bellinzona (2000), la cuntrada da viticultura dal Lavaux (2007), la Viafier retica en la cuntrada Alvra/Bernina (2008), la citad e l'industria d'uras da La Chaux-de-Fonds e Le Locle (2009), las palafittas preistoricas en l'artg alpin (2011) e l'ovra architectonica da Le Corbusier (2016). Ultra da quai datti en Svizra trais cuntradas che fan part dal patrimoni mundial natiral.

Il patrimoni cultural cumpiglia er elements immaterials: las tradiziuns e las praticas che vegnan transmessas d'ina generaziun a l'autra e che dattan ad ina communitad in sentiment d'identitad e da cuntinuitad. L'onn 2003 ha l'UNESCO concludì la convenziun per preservar il patrimoni cultural immaterial che ha en mira da transmetter e da valurisar quest patrimoni cultural. La Svizra ha ratifitgà questa convenziun l'onn 2008. Las suandantas tradiziuns vivas da la Svizra èn gia vegnidas inscrittas en la Glista represchentativa dal patrimoni cultural immaterial da l'umanitad: la Festa da la vendemia a Vevey (2016), il tschaiver da Basilea (2017), la relaziun cun il privel da lavinas (2018, cun l'Austria) e l'art dal construir mirs sitgs: enconuschientschas e tecnicas (2018, cun set auters pajais europeics).

Funtauna: Uffizi federal da cultura

Patrimoni mundial da l'UNESCO en Svizra

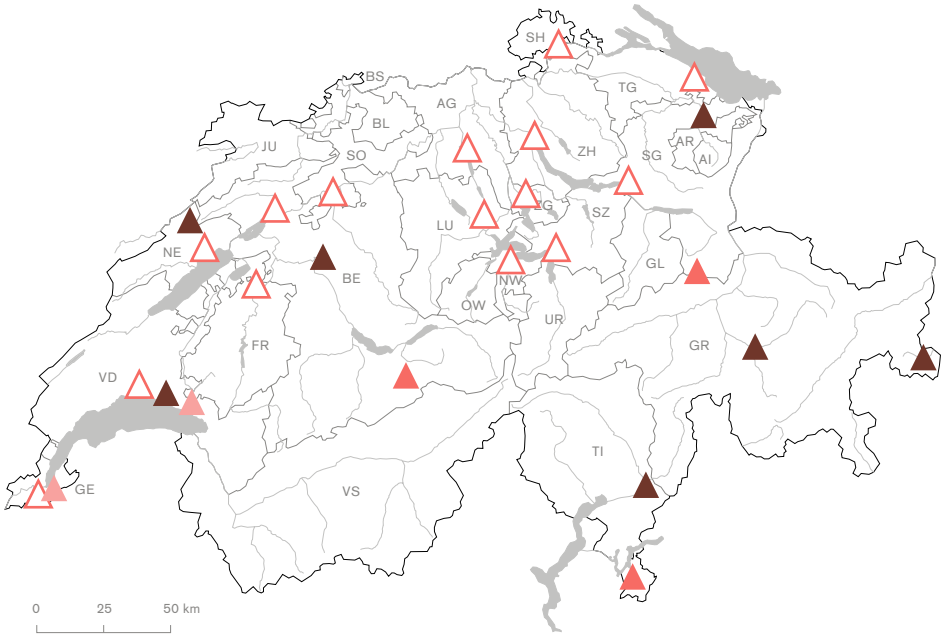

- ▲ Patrimoni mundial cultural en Svizra
  - District claustral da Son Gagl (1983)
  - Citad veglia da Berna (1983)
  - Claustra benedictina Son Jon a Müstair (1983)
  - Chastels e fortezzas da Bellinzona (2000)
  - Cuntrada da viticultura dal Lavaux (2007)
  - Viafier retica en la cuntrada Alvra/Bernina (2008)
  - Citad ed industria d'uras da La Chaux-de-Fonds / Le Locle (2009)
- △ Palafittas preistoricas en l'artg alpin (2011)
- ▲ Ovra architectonica da Le Corbusier (2016)
- ▲ Patrimoni mundial natiral en Svizra
  - Alps svizras Jungfrau-Aletsch (2001/2007)
  - Monte San Giorgio (2003)
  - Arena tectonica Sardona (2008)

Funtauna: Uffizi federal da cultura

Teater, saut ed opera

En la domena da l'art scenic èn activs en Svizra numerus ensembles en teaters professiunals, ensembles libers professiunals tant sco artistas ed artists solistics. Las represchentaziuns han lieu en chasas da teater subvenziunadas dal maun public (teaters tradiziunals, teaters da pliras spartas, operas), locals privats da teater, scenas pitschnas ubain festivals da saut e da teater.

Ils 28 teaters professiunals ils pli gronds da la Svizra han mussà durant la stagiun 2017/2018 var 6'400 represchentaziuns (entaifer ed ordaifer l'agen teater). Var 1,5 milliuns aspectaturas ed aspectaturs han visità questas represchentaziuns. L'Opera da Turitg è cun ses 245'517 aspectaturs il teater il pli frequentà da la Svizra, lura suondan il Teater da Basilea (180'766), il Teater da Son Gagl (155'740), il Schauspielhaus da Turitg (147'484), il Teater da Berna (130'066) tant sco il Grand Théâtre da Genevra (82'366) ed il Teater da Lucerna (73'684). Ils teaters professiunals disponan per regla d'ina atgna chasa ed en Svizra tudestga d'in ensemble fix che vegnan finanziads per gronda part dal maun public (vischnancas, citads e chantuns). Las subvenziuns publicas per ils teaters numnads èn muntadas a 334 milluns francs en la stagiun 2017/2018.

Per la scena libra e per l'art da tribuna pitschna stattan a disposiziun en diversas citads chasas da teater che permettan represchentaziuns da gruppas ospitantas ubain da producziuns da truppas libras. Las tribunas libras da saut e da teater han per part agens pitschens ensembles u furman tals per produczìuns specificas. Festivals da saut e da teater èn da grond'impurtanza per l'art scenic en Svizra, perquai ch'els porschan ina gronda diversitad da spartas entaifer in rom survesaivel e perquai ch'els promovan spezialmain formats transdisciplinars. La scena svizra da las tribunas pitschnas percunter na porscha betg mo en las citads ed aglomeraziuns ina rait spessa da tribunas ed occurrenzas mabain er

en regiuns ruralas. L'Institut per scienzas da teater da l'Universitad da Berna ha eruì l'onn 2010 che la scena libra da teater, saut ed opera en Svizra ha a disposiziun var 380 lieus per represchentaziuns e che las occurrenzas da la scena libra vegnan visitadas da radund 1,7 milliuns aspectaturas ed aspectaturs per onn.[1]

Las 535 societads dramaticas d'amaturs reunidas en l'Uniun svizra da teater popular han realisà l'onn 2018 en Svizra passa 4'300 represchentaziuns ch'èn vegnidas visitadas da var 712'000 aspectaturas ed aspectaturs.

1 Il dumber dad 1,7 milliuns aspectaturas ed aspectaturs per onn è ina valur approximativa per ils onns 2005–2008.

Funtaunas: SBV, www.theaterschweiz.ch, Andreas Kotte et al. (2012): Bühne & Büro, Chronos, Turitg, p. 24s., Zentralverband Schweizer Volkstheater

Musica e concerts

La scena da musica e da concerts en Svizra è fitg multifara. L'offerta culturala en questa sparta cumpiglia blers stils e formats musicals divers, da pitschens clubs senza finamira da rendita fin tar grondas agenturas da concerts, shows e festivals, da numerus orchesters activs a temp parzial u en il rom da projects fin tar gronds orchesters da professiun che sunan en las renumnadas salas da concert svizras per musica classica.

En Svizra èn activs 13 orchesters classics da professiun a temp cumplain: ils orchesters sinfonics da Basilea, da Berna, da Bienna e Soloturn, da Lucerna e da Son Gagl, l'Orchestre de la Suisse Romande, l'Orchestre de Chambre de Genève, l'Orchestre de Chambre de Lausanne, il Musikkollegium Winterthur, la Philharmonia Zürich, il Tonhalle Orchester e l'orchester da chombra da Turitg tant sco l'Orchestra della Svizzera Italiana.[1] Il dumber exact d'orchesters classics, da concerts e da salas da concert en Svizra n'è betg enconuschent.

Ils 187 commembers da l'Associaziun svizra da clubs e festivals musicals senza finamira da rendita (PETZI), tranter quels var 60 pertschient clubs e var 40 pertschient festivals, han organisà l'onn 2017 var 11'940 occurrenzas cun var 16'060 artists (69 % artists svizzers). Las occurrenzas en vegnidas visitadas da pass 2,6 milliuns persunas.[2]

Ils 42 commembers da l'Associaziun da las agenturas svizras da concerts, shows e festivals (SMPA), han organisà l'onn 2018 var 1'900 occurrenzas musicalas che han cuntanschì in public da 5,5 milliuns persunas. Totalmain èn vegnids engaschads var 3'300 artists, tranter quels stgars 40 % artists svizzers. Questas occurrenzas han occupà 374 persunas a temp cumplain e passa 22'500 voluntaris. La svieuta totala da la branscha è muntada a 382 milliuns francs.[3]

1 Funtauna: Uniun svizra dals artists musicists
2 Funtauna: PETZI, www.petzi.ch
3 Funtauna: index da la SMPA, www.smpa.ch

Tenor l'Associaziun da branscha dals producents svizzers da portatuns (IFPI) èn vegnids vendids l'onn 2017 var 3 milliuns portatuns fisics da ses commembers, tranter quels 90 pertschient DCs. Questas venditas han generà ina svieuta da 35,6 milliuns francs. Igl è interessant ch'il dumber da plattas da vinil vendidas è sa quintuplà dapi il 2013 sin totalmain passa 260'000 exemplars l'onn 2017. Ultra da quai han downloads da musica generà ina svieuta da 18,1 milliuns francs ed il streaming da musica ina svieuta da 34,4 milliuns francs. La svieuta totala dals producents da portatuns è damai muntada a radund 88,1 milliuns francs. En congual cun l'onn 2014 è la svieuta sin il martgà tradiziunal da la vendita da DCs sa reducida per 28 pertschient entant che las venditas digitalas èn s'augmentadas per 39 pertschient (dal 2010 al 2017 èn las venditas digitalas s'augmentadas per var 97 %).

Venditas fisicas e digitalas da musica
en milliuns francs

Onn	Total	Part digitala
2005	232	1 %
2006	206	3 %
2007	195	7 %
2008	185	9 %
2009	174	14 %
2010	152	18 %
2011	128	24 %
2012	107	35 %
2013	96	41 %
2014	87	43 %
2015	84	48 %
2016	85	53 %
2017	88	60 %

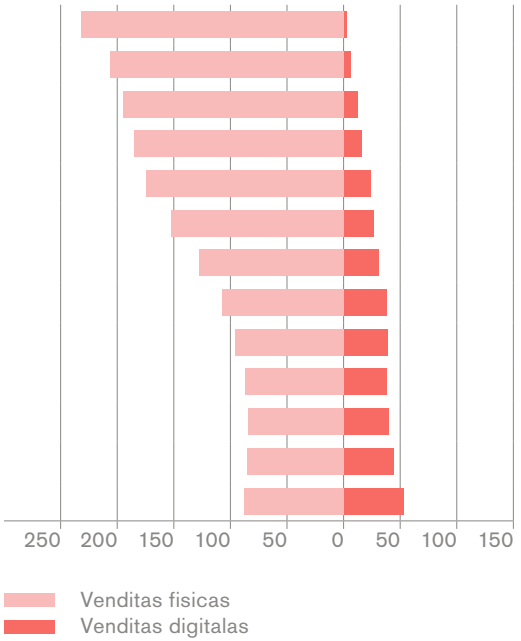

Funtauna: IFPI Svizra, www.ifpi.ch

Top Ten dals albums musicals svizzers cun il pli grond success tenor dumber d'exemplars vendids en Svizra[1]
2018

Rang	Interpret/a	Titel
En Svizra tudestga e rumantscha		
1	Trauffer	Schnupf, Schnaps + Edelwyss
2	Bligg	Kombination
3	Heimweh	Vom Gipfel is Tal
4	Gölä	Urchig
5	Urchig	Die Beschtä schwiizer Mundart-Hits
6	Schwiizergoofe	7
7	Beatrice Egli	Wohlfühlgarantie
8	Heimweh	Blueme
9	Jodlerklub Wiesenberg	Land ob de Wolke
10	Stephan Eicher / Martin Suter	Song Book (Cd & Buch)
En Svizra franzosa		
1	Bastian Baker	Bastian Baker
2	Gotthard	Defrosted 2
3	Marie-Claude Chappuis	Au Cœur Des Alpes – Volkslieder aus der Schweiz
4	Aliose	Comme on respire
5	Sophie Hunger	Molecules
6	Oesch'S Die Dritten	Vätu'S Wunschliste – Zum 60. Geburtstag
7	Wintershome	Around you I found you
8	Oesch'S Die Dritten	20 Jahre Jodelzirkus
9	Trauffer	Schnupf, Schnaps + Edelwyss
10	Le Beau Lac De Bale	Live in Collonge-Bellerive
En Svizra taliana		
1	Gotthard	Defrosted 2
2	Coreleoni	The Greatest Hits Part 1
3	Bastian Baker	Bastian Baker
4	DJ Antoine	The time is now (CH Edition)
5	Anna Lux	Wunderland
6	Sebalter	Awakening
7	Zeal & Ardor	Stranger Fruit
8	Sebalter	Awakening
9	Gotthard	Heaven – Best of Ballads p. 2
10	Eluveitie	Evocation Ii – Pantheon

1 Exemplars fisics vendids sur divers chanals (butias ed online) e downloads dad exemplars digitals (unicamain offertas legalas).
* Nagins ulteriurs titels eruibels en il panel da GfK Entertainment

Funtauna: GfK Entertainment AG

Top Ten dals albums musicals cun il pli grond success tenor dumber d'exemplars vendids en Svizra[1]
2018

Rang	Interpret/a	Titel
En Svizra tudestga e rumantscha		
1	Trauffer	Schnupf, Schnaps + Edelwyss
2	Bligg	Kombination
3	Heimweh	Vom Gipfel is Tal
4	Ed Sheeran	÷
5	Gölä	Urchig
6	Andreas Gabalier	Vergiss mein nicht
7	Urchig	Die Beschtä schwiizer Mundart-Hits
8	Schwiizergoofe	7
9	Beatrice Egli	Wohlfühlgarantie
10	Helene Fischer	Helene Fischer
En Svizra franzosa		
1	Johnny Hallyday	Mon pays c'est l'amour
2	Les Enfoirés	Enfoirés 2018 Musique !
3	Patrick Bruel	Ce soir on sort…
4	Maître Gims	Ceinture noire
5	Kids United Nouvelle Génération	Au bout de nos rêves
6	Mylène Farmer	Désobéissance
7	Louane	Louane
8	Ed Sheeran	÷
9	Francis Cabrel	L'Essentiel 1977–2017
10	Muse	Simulation Theory
En Svizra taliana		
1	Sfera Ebbasta	Rockstar
2	Ed Sheeran	÷
3	Maneskin	Il Ballo della vita
4	Laura Pausini	Fatti sentire
5	Gotthard	Defrosted 2
6	Ermal Meta	Non abbiamo armi
7	Jovanotti	Oh, Vita!
8	Andrea Bocelli	Si (Int.Standard)
9	Eros Ramazzotti	Vita ce N'E
10	Emma	Essere qui

1 Exemplars fisics vendids sur divers chanals (butias ed online) e downloads dad exemplars digitals (unicamain offertas legalas).

Funtauna: GfK Entertainment AG

Bibliotecas, cudeschs e medias stampadas

En Svizra han 804 bibliotecas mess a disposiziun l'onn 2017 ina offerta totala da var 85 milliuns medias fisicas, tranter quellas 53,2 milliuns documents stampads e 13,5 milliuns documents illustrads. Lur collecziuns da medias digitalas han cuntegnì passa 7'376 gasettas e revistas electronicas e 23'052 e-books. Las bibliotecas han dumbrà totalmain var 1,4 milliuns utilisadras ed utilisaders activs che han fatg totalmain quasi 44,5 milliuns emprests.[1]

L'onn 2018 èn vegnids publitgads e purschids en las librarias passa 10'262 cudeschs svizzers[2]. Dapi la mesadad dals onns 1960 s'è la producziun da cudeschs svizzers pli che dublada ed ella è stada multiplitgada per set durant l'ultim secul. Dals cudeschs publitgads en Svizra l'onn 2018 èn cun 3'531 titels il terz en tudestg. La procentuala dals cudeschs en franzos munta a var 18 pertschient, quella dals cudeschs en talian importa pauc dapli che 2 pertschient. La quota dals cudeschs en autras linguas (incl. cudeschs rumantschs) è da var 46 pertschient, tranter quels èn 89 % cudeschs en englais.

Tenor la statistica davart la structura d'interpresas da l'Uffizi federal da statistica hai dà l'onn 2016 en Svizra 480 librarias cun var 2'778 collavuraturas e collavuraturs en var 2'035 plazzas da temp cumplain (da las qualas var trais quarts sun occupadas da dunnas).

L'onn 2018 èn vegnids cumprads radund 15 milliuns cudeschs en librarias u online en Svizra tudestga. En Svizra franzosa èn vegnids vendids l'onn 2018 var 10 milliuns cudeschs, 80 pertschient eran cudeschs importads. Il pli savens vegnan cumprads romans, lura suondan cudeschs d'uffants e da giuvenils.

1 La statistica da las bibliotecas dal UST sa basa sin ina relevaziun da datas che cumpiglia mo en 13 chantuns er las bibliotecas da vischnancas cun damain che 10'000 abitants. Il dumber da respostas tar las singulas dumondas divergescha. Perquai èn las cifras inditgadas approximativas.

2 Ina publicaziun vala sco svizra tenor l'art. 3 da la Lescha davart la Biblioteca naziunala e tenor l'art. 14a da l'Ordinaziun davart la Biblioteca naziunala, sche almain in terz dals auturs è svizzer, sche la chasa editura è svizra u sche almain in terz dal cuntegn pertutga la Svizra.

Top Ten da las pli grondas bibliotecas svizras tenor il dumber total da las medias fisicas purschidas[1] 2017

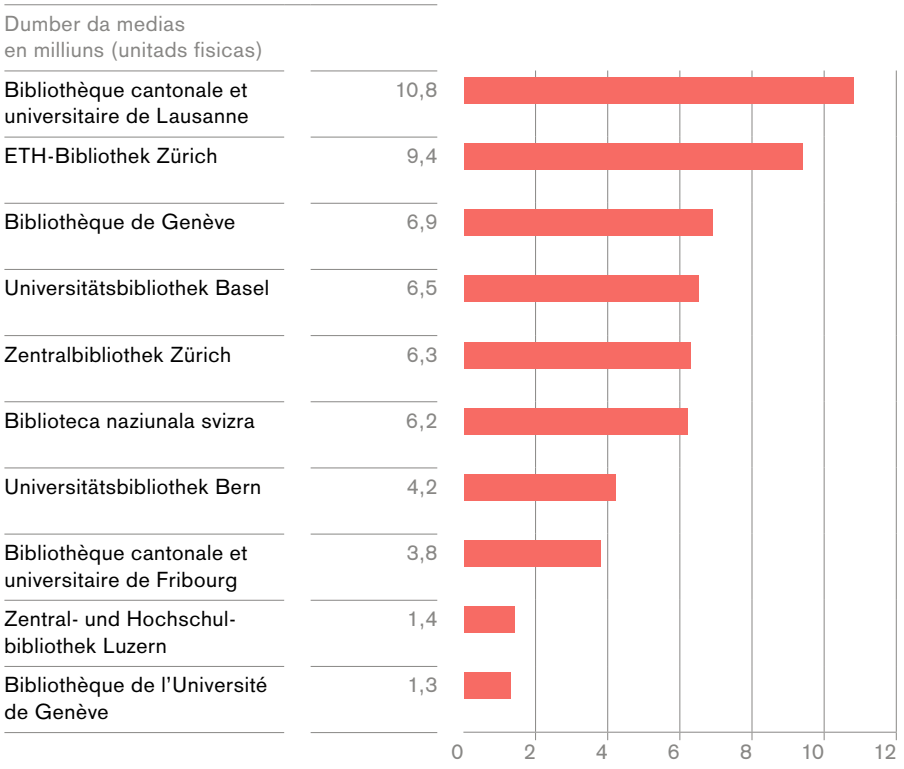

1 Medias purschidas: cudeschs, revistas, manuscrits, microformas, registraziuns auditivas, documents illustrads, chartas e plans, datotecas, documents audiovisuals, autras medias fisicas.

Funtaunas: Uffizi federal da statistica, Biblioteca naziunala svizra, Associaziun dals librarists ed editurs svizzers SBVV, Association Suisse des Diffuseurs, Editeurs et Libraires ASDEL

Dumber da cudeschs (titels) publitgads en Svizra e purschids en las librarias 1915–2018[1]

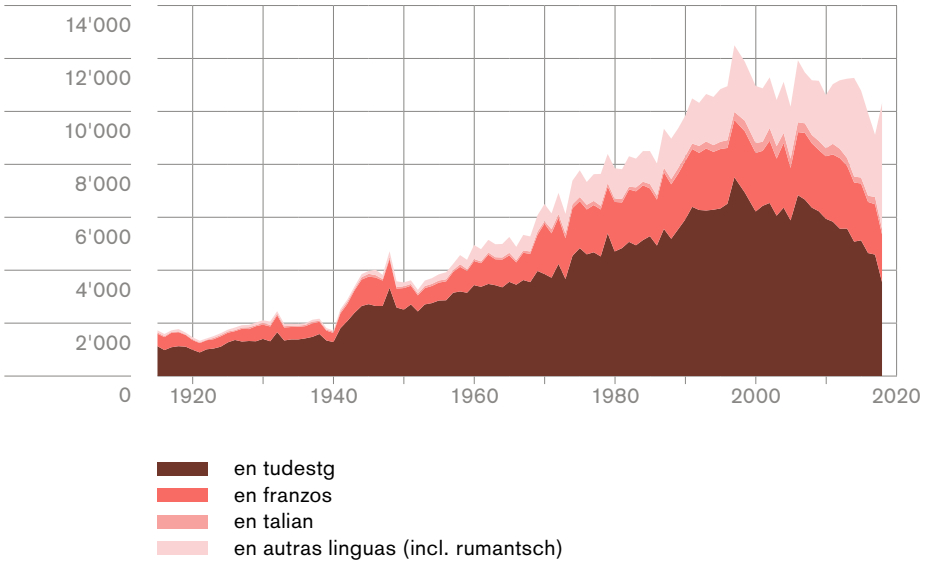

1 Midament da metoda l'onn 2014: Tut ils cudeschs multilings èn vegnids attribuids sistematicamain a la categoria «autras linguas».

Funtaunas: Biblioteca naziunala svizra, Uffizi federal da statistica. Basa da datas: Bibliografia naziunala svizra «il cudesch svizzer»; datas per il 1998 mancan

Medias stampadas / gasettas en vendita Dumber da titels edids e d'exemplars stampads[1] 1939–2017

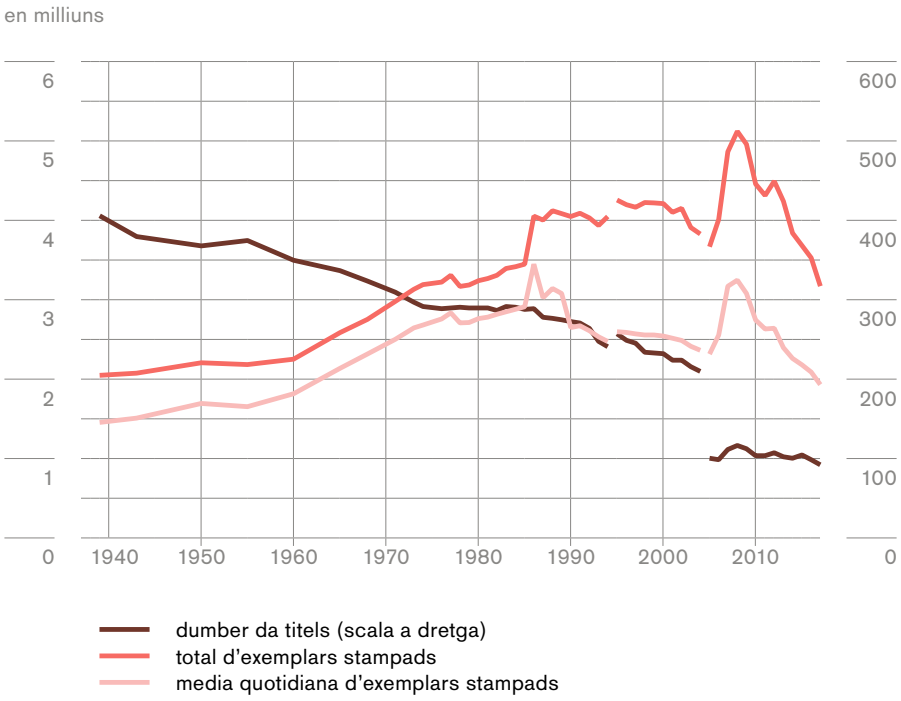

1 Gasettas gratuitas, fegls uffizials e gasettas tematicas n'èn betg inclusas.

Funtaunas: Uffizi federal da statistica, Associaziun svizra da medias (WEMF). Basa da datas: statistica da titels e bulletin d'ediziuns da l'Associaziun svizra da medias (WEMF); midada da metoda l'onn 1995

Top Ten dals cudeschs liads cun il pli grond success tenor exemplars[1] vendids en Svizra tudestga[2] 2018

Rang	Autur/a	Titel
Auturas ed auturs svizzers, belletristica, mo cudeschs en tudestg		
1	Alex Capus	Königskinder
2	Arno Camenisch	Der letzte Schnee
3	Lukas Hartmann	Ein Bild von Lydia
4	Martin Suter	Allmen und die Erotik
5	Peter Stamm	Die sanfte Gleichgültigkeit der Welt
6	Blanca Imboden	Arosa
7	Hansjörg Schneider	Kind der Aare
8	Thomas Hürlimann	Heimkehr
9	Gian Maria Calonder*	Engadiner Abgründe
10	Federica de Cesco	Der englische Liebhaber
Tuttas auturas ed auturs, belletristica, mo cudeschs en tudestg		
1	Jojo Moyes	Mein Herz in zwei Welten
2	Alex Capus	Königskinder
3	Jean-Luc Bannalec	Bretonische Geheimnisse
4	Arno Camenisch	Der letzte Schnee
5	Lucinda Riley	Die Mondschwester
6	Elena Ferrante	Die Geschichte des verlorenen Kindes
7	Lukas Hartmann	Ein Bild von Lydia
8	Martin Suter	Allmen und die Erotik
9	Peter Stamm	Die sanfte Gleichgültigkeit der Welt
10	Donna Leon	Heimliche Versuchung

1 Exemplars fisics vendids sur divers chanals (butias ed online).
2 Fin ussa na datti naginas infurmaziuns cumparablas per la Svizra franzosa, taliana e rumantscha.
* Pseudonim d'in autur tudestg che viva en Svizra (Tim Krohn)

Funtauna: GfK Entertainment AG

Top Ten dals cudeschs da giaglioffa cun il pli grond success tenor exemplars[1] vendids en Svizra tudestga[2] 2018

Rang	Autur/a	Titel
Auturas ed auturs svizzers, belletristica, mo cudeschs en tudestg		
1	Alex Capus	Das Leben ist gut
2	Alex Capus	Patriarchen
3	Thomas Meyer	Wolkenbruchs wunderliche Reise in die Arme einer Schickse
4	Silvia Götschi	Einsiedeln
5	Christof Gasser	Solothurn spielt mit dem Feuer
6	Silvia Götschi	Bürgenstock
7	Friedrich Dürrenmatt	Die Physiker
8	Christof Gasser	Schwarzbubenland
9	Benedict Wells*	Vom Ende der Einsamkeit
10	Hazel Brugger	Ich bin so hübsch
Tuttas auturas ed auturs, belletristica, mo cudeschs en tudestg		
1	Alex Capus	Das Leben ist gut
2	Alex Capus	Patriarchen
3	Rosie Walsh	Ohne ein einziges Wort
4	Pierre Martin	Madame le Commissaire und die tote Nonne
5	Thomas Meyer	Wolkenbruchs wunderliche Reise in die Arme einer Schickse
6	Sebastian Fitzek	Das Paket
7	Silvia Götschi	Einsiedeln
8	Lucinda Riley	Die Schattenschwester
9	Lucinda Riley	Die sieben Schwestern
10	Jo Nesbø	Durst

1 Exemplars fisics vendids sur divers chanals (butias ed online).
2 Fin ussa na datti naginas infurmaziuns cumparablas per la Svizra franzosa, taliana e rumantscha.
* Autur svizzer tudestg

Funtauna: GfK Entertainment AG

Biblioteca naziunala svizra

La Biblioteca naziunala svizra è vegnida fundada l'onn 1895. Ella collecziunescha, cataloghisescha ed intermediescha infurmaziuns stampadas u digitalas sco texts, purtrets e suns che han ina relaziun cun la Svizra. Er l'Archiv svizzer da litteratura a Berna, il Centre Dürrenmatt Neuchâtel e la Fonoteca naziunala a Lugano fan part da la Biblioteca naziunala svizra.

La collecziun essenziala da la Biblioteca naziunala è la «Helvetica» che cuntegna tut las publicaziuns, che han ina relaziun cun la Svizra. Sper ovras litteraras èn quai per exempel er musicalias, documents uffizials, placats, revistas etc. La collecziun «Helvetica» cuntegneva la fin da l'onn 2018 passa 4,7 milliuns unitads, tranter quellas passa 3 milliuns monografias e var 930'000 toms da gasettas e revistas, dentant er 130'000 publicaziuns electronicas originalas sco paginas d'internet. La collecziun grafica cuntegneva 83 collecziuns individualas, per exempel ovras da maisters svizzers ed archivs d'artists. Ultra da quai sa chattavan 1,2 milliuns documents en l'Archiv federal per la tgira da monuments. L'Archiv svizzer da litteratura tgirava 392 relaschs ed archivs d'auturas e d'auturs, da scienzads e chasas edituras da tut las regiuns linguisticas. La Fonoteca naziunala svizra archivescha passa 490'000 portatuns.

Var 18,9 milliuns paginas èn vegnidas digitalisadas ed èn accessiblas online, quai correspunda a 7,7 promils da cudeschs, gasettas e revistas stampadas da la collecziun.

Funtauna: Biblioteca naziunala svizra, www.nb.admin.ch

Collecziun «Helvetica» da la Biblioteca naziunala tenor categorias da medias
2018

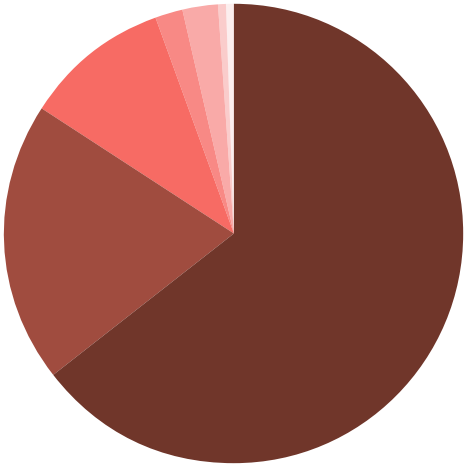

Categorias da medias	en %
Monografias	64,5 %
Gasettas e revistas (dumber da toms liads)	19,7 %
Fegls grafics, fotografias, chartas	10,4 %
Musicalias	1,8 %
Publicaziuns electronicas originalas en l'archiv permanent	2,7 %
Microfilms, DC-Roms, autras datotecas	0,45 %
Documents audiovisuals (suns, purtrets, films)	0,45 %
Total	4'753'486

Funtauna: Biblioteca naziunala svizra, www.nb.admin.ch

Economia culturala

Lavurs da registraziun per il film «Wolkenbruchs wunderliche Reise in die Arme einer Schickse» a Turitg

Economia culturala e creativa svizra

Tenor la definiziun svizra tutgan quellas interpresas e quellas persunas independentas tar l'economia culturala che creeschan, produceschan, intermedieschan e vendan martganzia u servetschs culturals e creativs e che funcziunan en emprima lingia tenor in princip da rendita economica. En quest senn fan part da l'economia culturala surtut las interpresas culturalas e creativas dal sectur privat – damai ni il sectur public (cultura promovida dal maun public) ni il sectur intermediar (fundaziuns, associaziuns). La separaziun tranter interpresas orientadas a la rendita ed interpresas d'utilitad publica tant sco la separaziun tranter interpresas subvenziunadas dal maun public ed interpresas da l'economia privata n'è dentant betg adina uschè evidenta. Savens èn las creativas ed ils creativs independents tant sco las interpresas culturalas numnadamain activs èn tut ils trais secturs. L'economia culturala ha sias atgnas structuras e ses agens martgads, ma dependa er dal potenzial creativ da las instituziuns subvenziunadas dal maun public. Al medem temp ha ella in effect innovativ sin quellas instituziuns.

En las retschertgas davart l'economia culturala en Svizra[1] vegn ella dividida tematicamain en 13 differents martgads che vegnan preschentads en detagl sin las proximas paginas.

L'onn 2013 eran activas en l'economia culturala svizra passa 275'000 persunas en var 71'000 interpresas. Quai correspunda a bundant 10,9 pertschient da tut las interpresas ed a 5,5 pertschient da las persunas che lavuran en Svizra. L'economia culturala ha generà l'onn 2013 ina valur agiuntada brutta da var 22 milliardas francs ed ina svieuta totala da stgars 69 milliardas francs. Sia quota da la valur agiuntada brutta totala da la Svizra munta a 3,9 pertschient. Ils pli gronds martgads da l'economia

1 Publitgadas da la Zürcher Hochschule der Künste (ZHdK) en collavuraziun cun il venture CreativeEconomies, www.creativeeconomies.com, e l'Uffizi statistic dal chantun da Turitg, sa basond sin datas da l'Uffizi federal da statistica (STATENT, contabilitad naziunala) e sin datas da l'Administraziun federala da taglia (TPV).

culturala svizra tenor plazzas da lavur ed interpresas èn il martgà d'architectura, il martgà da design, il martgà da musica ed il martgà da software e gieus da computer.

Il congual cun auters clusters economics mussa che l'economia culturala consista per gronda part dad interpresas mesaunas, pitschnas e fitg pitschnas tant sco da persunas cun activitad da gudogn independenta. Ultra da quai mussa quest congual er il grond potenzial da plazzas da lavur da l'economia culturala: Sia procentuala d'emploiads (equivalent en plazzas da temp cumplain) munta a 5,0 pertschient da l'entira economia svizra ed è cumparabla cun la quota da l'economia da finanzas (5,6 %) e da l'economia dal turissem (4,8 %) e surpassa cleramain las quotas dals clusters, life sciences (3,1 %) e tecnicas d'infurmaziun e communicaziun (3,7 %). Sia procentuala d'interpresas munta a 10,9 pertschient da l'entira economia svizra ed è almain dubel uschè auta che quellas dals auters clusters numnads.[2]

L'offerta culturala ha er ina gronda valur economica per il turissem en Svizra. Tenor il Tourism Monitor 2017 da Svizra Turissem tutga la visita d'attracziuns istoricas (27 % dals turists esters), da baselgias e catedralas (26 %), da museums ed exposiziuns (21 %) tant sco da chastels e fortezzas (19 %) tar las activitads las pli popularas dals turists esters en Svizra. Tar turists svizzers ed esters che visiteschan citads en Svizra è la visita d'attracziuns istoricas e culturalas perfin l'activitad la pli preferida da tuttas (39 % da tut ils turists).[3]

2 Funtauna: Christoph Weckerle, Roman Page, Simon Grand: Kreativwirtschaftsbericht Schweiz 2016, www.creativeeconomies.com. Ils clusters sa basan sin enquistas da l'Uffizi federal da statistica (STATENT) e sin atgnas calculaziuns dal Statistisches Amt dal Chantun Turitg.
3 Funtauna: Tourism Monitor Switzerland 2017
© Switzerland Tourism 2018, www.stnet.ch/tms

L'economia culturala tenor ses 13 martgads

Martgads da l'economia culturala	Persunas cun activitad da gudogn independenta	Interpresas e firmas
Martgà da musica	Cumponists, musicists, chantadurs, magisters da musica, inschigners da sun, interprets, ensembles musicals	Constructurs d'instruments, editurs da musica, producents da portatuns, agenturas d'artists, butias da musica, agenzias d'occurrenzas, clubs, festivals, scolas da musica commerzialas
Martgà da cudeschs	Scripturs, auturs, translaturs	Chasas edituras, commerziants da cudeschs, commerzi intermediar, agenturas
Martgà d'art	Artists figurativs, restauraturs, intermediaturs d'art	Galarias, commerzi d'art, butias da museums, exposiziuns commerzialas d'art
Martgà da films	Scenarists, acturs da films, producents da films	Producents da film e televisiun, distribuiders da films, vendiders da films, kinos
Martgà da radiodiffusiun	Moderaturs, pledaders, producents	Interpresas da radio e televisiun
Martgà da l'art scenic	Acturs da teater, artists, sautunzs, cabarettists	Teaters commerzials, musicals, agenturas, teaters da varieté, art da tribuna pitschna
Martgà da design	Designers, grafichers, concepiders, artists da l'art applitgà	Biros da design industrial, design da products, design grafic, design visual, web-design
Martgà d'architectura	Architects, planisaders da la cuntrada	Biros d'architectura per construcziun auta e bassa, architectura d'interiurs, decoraturs, creaziun da la cuntrada
Martgà da reclama	Redacturs da reclama, agents da reclama	Biros per la realisaziun, intermediaziun e vendita da reclamas
Martgà da software e gieus da computer	Sviluppaders da software e da gieus da computer	Cussegliaders e sviluppaders da software, editurs da software, firmas da programmaziun, agenturas
Martgà d'artisanadi	Artisans, aurers, argienters	Commerzi d'artisanadi, elavuraziun da pedras preziusas e da bischutaria, creaziun da cliniez d'aur e d'argient
Martgà da pressa	Schurnalists, producents da texts, fotografs da pressa	Editurs da pressa, commerzi da pressa, archivaziun da pressa
Martgà fonotecnic		Producents e commerziants d'apparaturas fonotecnicas, da film e da radiodiffusiun

Funtauna: Christoph Weckerle, Hubert Theler: Dritter Kreativwirtschaftsbericht Zürich, ZHdK, Zürich, 2010

Martgads da l'economia culturala
tenor dumber da plazzas e d'interpresas e tenor svieuta
2013

	Plazzas da lavur	Interpresas	Svieuta en miu. francs
Martgà da musica	30'862	9'915	1'836
Martgà da cudeschs	13'406	4'755	2'089
Martgà d'art	13'182	5'836	2'048
Martgà da films	10'945	2'727	2'770
Martgà da radiodiffusiun	9'683	152	3'716
Martgà da l'art scenic	15'043	2'828	669
Martgà da design	24'449	10'046	4'412
Martgà d'architectura	54'481	15'404	11'048
Martgà da reclama	18'832	3'265	5'165
Martgà da software e gieus da computer	42'630	7'771	22'823
Martgà d'artisanadi	5'099	1'193	1'810
Martgà da pressa	27'673	5'955	7'540
Martgà fonotecnic	9'032	1'552	2'722
Total	275'317	71'398	68'649

Funtauna: Christoph Weckerle, Roman Page,
Simon Grand: Kreativwirtschaftsbericht Schweiz 2016,
www.creativeeconomies.com

Martgads da l'economia culturala
tenor plazzas da lavur ed interpresas
2013

Plazzas da lavur

Interpresas

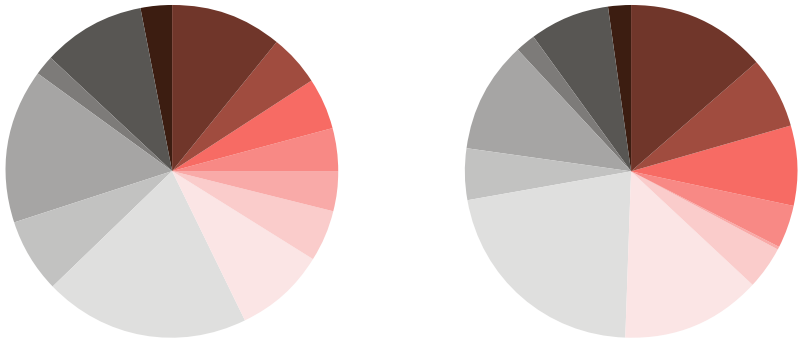

	Plazzas da lavur	Interpresas
Martgà da musica	11 %	14 %
Martgà da cudeschs	5 %	7 %
Martgà d'art	5 %	8 %
Martgà da films	4 %	4 %
Martgà da radiodiffusiun	4 %	<1 %
Martgà da l'art scenic	5 %	4 %
Martgà da design	9 %	14 %
Martgà d'architectura	20 %	22 %
Martgà da reclama	7 %	5 %
Martgà da software e gieus da computer	15 %	11 %
Martgà d'artisanadi	2 %	2 %
Martgà da pressa	10 %	8 %
Martgà fonotecnic	3 %	2 %
Total	275'317	71'399

Funtauna: Christoph Weckerle, Roman Page,
Simon Grand: Kreativwirtschaftsbericht Schweiz 2016,
www.creativeeconomies.com

Crowdfunding en l'economia culturala e creativa

Durant ils ultims onns ha il crowdfunding[1] fatg sin tut il mund in grond svilup sco pussaivladad da finanziar projects. Il dumber da projects realisads e da meds finanzials ramassads crescha ad in crescher. Quest trend global sa manifestescha er en Svizra. Entant ch'ins ha ramassà cun campagnas da crowdfunding l'onn 2011 pir 3,1 milliuns francs, s'è quest import augmentà a 374,5 milliuns francs l'onn 2017.

La cumpart da l'economia culturala e creativa al import total da meds finanzials intermediads cun crowdfunding en Svizra è muntada a 10 milliuns francs l'onn 2017. Las trais spartas las pli grondas eran «Medias, cudeschs, litteratura» (var 4,1 miu. francs), «tecnologia, business, start-ups» (cumpart da la cultura var 2 miu. francs) e «musica, concerts, festivals» (var 1,8 miu. francs). En total èn vegnids finanziads cun success sur crowdfunding quasi 800 projects da l'economia culturala e creativa. Er tar il dumber da projects realisads era la sparta «musica, concerts, festivals» reprezentada il meglier cun 241 projects.

Il lieu da domicil dals iniziants da projects da crowdfunding mussa che questa metoda da finanziar projects vegn utilisada il pli savens en regiuns urbanas. Trais quarts da tut ils projects derivan da regiuns urbanas. Analisond la distanza mediana tranter ils iniziants ed ils fauturs dals projects, constattan ins che questa è surprendentamain pitschna (11 km in regiuns urbanas, 36 km in regiuns ruralas). Er sche l'internet n'ha en sasez nagins cunfins geografics, vegnan la maioritad dals projects sustegnids a nivel local. Savens bastan contribuziuns modestas d'in dumber da fauturs relativ pitschen per realisar ils projects culturals sin plattafurmas da crowdfunding. Quai signifitga che crowdfunding è ina schanza surtut er per projects da nischa u per iniziativas novas.

1 Definiziun da crowdfunding tenor il studi inditgà en la funtauna, pagina 3.

Campagnas da crowdfunding[1] tenor spartas e volumen finanzial 2017

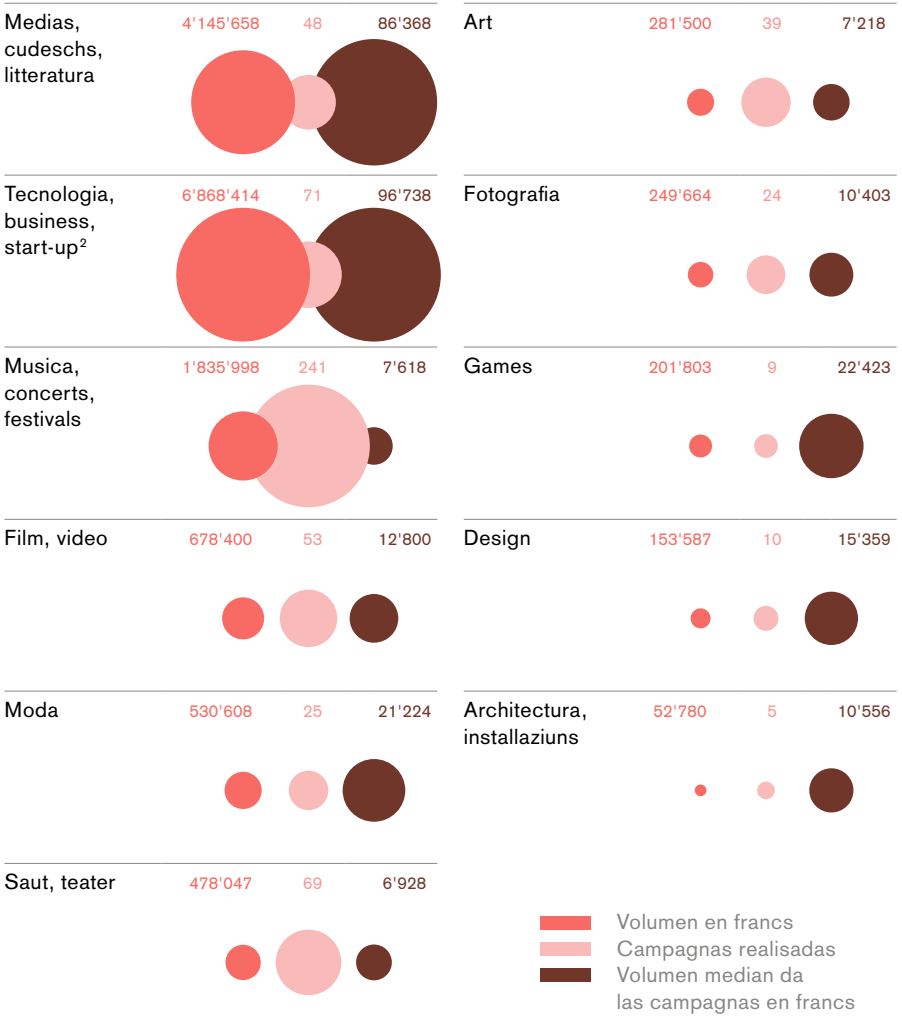

1 Qua vegnan resguardadas mo las campagnas en las domenas crowdsupporting e crowddonating ch'èn las pli impurtantas per l'economia culturala e creativa.
2 Projects da l'economia culturala e creativa importan var 15–30% dal volumen finanzial da questa categoria.

Funtauna: Andreas Dietrich, Simon Amrein: Crowdfunding im Kulturbereich, studi per incumbensa da Pro Helvetia ed Uffizi federal da cultura, www.bak.admin.ch/crowdfunding; Hochschule Luzern, Institut für Finanzdienstleistungen: Crowdfunding Monitoring Schweiz 2018

Industria svizra da gieus digitals

Gieus digitals èn sco mediums digitals purtaders d'experientschas che contribueschan a discussiuns e debattas. Pertutgant ils cuntegns datti ina gronda diversitad sco tar il film u tar la litteratura. Ils cuntegns culturals dal gieus sa manifesteschan sin divers livels: per exempel sin il nivel narrativ (raquintar istorgias), sin il nivel furmal (grafica) u sin il nivel da l'interactivitad (participaziun activa dal giugadur). Ils gieus digitals èn per definiziun ils emprims bains culturals creads mo digitalmain. Sco che las paginas precedentas mussan, èn ils gieus digitals impurtants per l'economia culturala svizra tant pertutgant las plazzas da lavur e las svieutas sco pertutgant ils volumens generads tras campagnas da crowdfunding.

Il sectur dals gieus digitals crescha signifitgantamain. Las novas enquistas da la Swiss Game Developers Association (SGDA) e da Pro Helvetia mussan ch'il dumber da studios crescha svelt. Actualmain datti en Svizra ina dunsaina interpresas mesaunas e passa 100 structuras pitschnas (tranter quellas blers startups) che sa deditgeschan cumplettamain u parzialmain a la producziun da gieus digitals. L'onn 2016 han questas structuras dà lavur a passa 500 persunas ed ellas han generà ina svieuta annuala da 50 milliuns francs. Il centers principals da la producziun da gieus digitals èn il Chantun da Turitg e l'Arc lémanique.

Ils custs dals gieus digitals sviluppads en Svizra èn fitg differents: i dat gieus pli simpels cun budgets da main che 100'000 francs e projects fitg cumplex cun in budget da passa 1 milliun francs. Gieus digitals contribueschan a l'innovaziun tecnologica sviluppond novas furmas da medias digitalas e da l'interactivitad. Sviluppaders svizzers fan part dals piuniers internaziunals pertutgant la cumbinaziun d'experientschas interactivas cun innovaziuns tecnologicas – surtut en las domenas da la realitad virtuala, da la realitad augmentada e da la realitad maschadada.

Funtaunas: «Games. Ein aufstrebender Bereich des Kulturschaffens», Bericht des Bundesrates; SGDA Swiss Game Developers Association, www.sgda.ch

La Swiss Interactive Entertainment Association (SIEA) stima ch'i dat en Svizra var 1,5 milliuns giugaders. Ils tipics giugaders svizzers han en media 30 onns e giogan tschintg fin sis uras l'emna. Tenor las datas publitgadas da l'Uffizi federal da statistica l'onn 2016 (enquista 2014) davart las activitads en il temp liber da la populaziun svizra giogan 55 pertschient mintgatant e 30 pertschient almain ina giada l'emna gieus digitals. La vendita da gieus digitals ha generà l'onn 2013 tenor ina retschertga da PricewaterhouseCoopers entradas da var 434 milliuns francs. L'onn 2018 duai questa cifra s'augmentar a 635 milliuns francs.

Il gieu digital svizzer ch'ha gì fin ussa il pli grond success è il simulatur agricul farming-simulator.com da Giants Software. Il gieu è a la testa dals hits internaziunals. La firma è vegnida fundada dad absolvents da la ETH e dal studi da game-design a la ZHdK. Ulteriurs gieus digitals svizzer che han grond success èn Plug&Play (Playables) cun passa dus milliuns telechargiadas, The Firm (Sunnysidegames) cun in milliun telechargiadas, First Strike (Blindflug) cun passa in mez milliun telechargiadas tant sco (Stray Fawn Studio) e Late Shift (Ctrl-Movie) cun mintgamai passa 100'000 copias. Ed er il gieu digital lantschà ultimamain, FAR Lone Sails (Okomotive), sa chatta gia tranter las meglieras venditas.

Birdfly al Festival Tous Écrans a Genevra

Impressum

Survista statistica
da la cultura en Svizra
2019

Editur
Uffizi federal da cultura
Hallwylstrasse 15
CH–3003 Berna

Cussegliaziun statistica
Uffizi federal da statistica
Secziun politica, cultura, medias
Espace de l'Europe 10
CH–2010 Neuchâtel

Translaziun rumantscha
Rico Valär UFC

Realisaziun
Nadine Wüthrich, Turitg

Fotografias
© RMphotostudio (S. 2/3)
© Keystone: Christian Beutler
(p. 6/7), Peter Schneider (p. 18/19),
Ti-Press /Pablo Gianinazzi
(p. 34/35), Ennio Leanza (p. 68/69),
Martial Trezzini (p. 80/81)

Distribuziun
Uffizi federal da cultura

Funtaunas
Qua vegnan citadas mo statisticas publitgadas da terzs. Las datas statisticas en questas differentas domenas vegnan eruidas mintgamai en divers intervals (intginas mintg'onn, autras en periodas da fin tschintg onns) ed ellas vegnan er publitgadas en divers muments durant l'onn. Perquai èsi inevitabel da preschentar ensemen statisticas da divers onns. I vegnan dentant duvradas per mintga domena las datas las pli actualas che stattan a disposiziun. Ils onns respectivs e las funtaunas vegnan inditgads tar mintga statistica. L'UFC na surpiglia nagina responsabladad per statisticas eruidas da terzs.

© Uffizi federal da cultura, Berna, otgover 2019

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Eidgenössisches Departement des Innern EDI
Département fédéral de l'intérieur DFI
Dipartimento federale dell'interno DFI
Departament federal da l'intern DFI
Bundesamt für Kultur BAK
Office fédéral de la culture OFC
Ufficio federale della cultura UFC
Uffizi federal da cultura UFC